Porubské noviny

Číslo: **87** JÚN 2/2016 Ročník: **XXII.**

V tomto čísle nájdete:

Benefičný koncert
Náš jubilant
Správy zo samosprávy
Spravodajstvo
Cirkevná rubrika
Vysťahovalectvo
Školské zrkadielko
Okienko MŠ
Urbár informuje
Čína – cestopis
Rozhovor: T.M.Niňaj
Minirally Tatry 2016
PS Luhy informujú
Nekrológy
Krížovka
Šport

Detstvo

Čo pre mňa znamená detstvo? Asi to, čo pre všetkých ľudí. Iba to intenzívnejšie preciťujem a detailnejšie domýšľam. Detstvo... To je predsa ten zlatý kľúčik. Deti ním ľahučko otvárajú všetko nedostupné: túžbu, fantáziu, potrebu sveta čistého, nie toho, čo musíme, lež toho po čom túžime.

Milan Rúfus, Rozhovory so sebou a s tebou, /II/ 1999

Nie je to zložité

Nie je to zložité.
Vieme to od detí.

Ako ich zjavené
dychtivo rozsvieti.

Nie je to zložité.
Nuž súďme spravodliví.

Že práve tajomstvo
v nás večný plameň živí.

O ľudskej spolupatričnosti

Benefičný koncert, v ktorom účinkovali deti z MŠ, žiaci zo ZŠ, ľudový umelec Ivan Broska, Folklórna skupina Poludnica, gymnastky z ŠK, tanečná skupina Seniorka a evanjelický farár Vladimír Pavlík, oslovil prítomné publikum. S myšlienkou, práve v čase žltých narcisov, prišla naša materská škola s tým, že výťažok z tohto dobročinného podujatia doručíme tomu, kto takúto pomoc najviac potrebuje. Podnet podporili starosta Ing. Pavel Beťko, domáci Cirkevný zbor ECAV a účinkujúce subjekty.

Výťažok vo výške 1 500 € organizátori odovzdali rodine Milana a Vierky Niňajovej, Nová 302 ako príspevok na liečebný pobyt syna Andreja. Dar prijali s dojatím i potešením dozvediac sa, že spolucítime s nimi pri prekonávaní ťažkej životnej skúšky. **Obdarovaná rodina úprimne ďakuje všetkým za prejavy ľudskosti, veľkorysosť a dobrotivosť.** Všetci veríme, že osud sa na ťažko chorého Andreja usmeje, zvíťazí nad ťažkou chorobou a všetky súženia i trápenia sa na radosť premenia. **text i foto: -dm-**

Gratulácia pri míľniku

V deň sviatku Svätej Trojice oslávil **Mgr. Vladimír Pavlík,** farár Cirkevného zboru ECAV v Závažnej Porube, vzácne životné jubileum. V obci pod Poludnicou pôsobí tento kňaz už takmer tri desaťročia. Ako prví prišli s pozdravom a blahoželaním duchovní ECAV na Slovensku z celého Liptovsko – oravského seniorátu. Na službách Božích oslávencovi gratulovali: zborový dozorca, presbyteri, cirkevný zbor a spevokol Fidelitas, ktorý založil v roku 1987. Starosta Pavel Beťko jubilantovi odovzdal Ďakovný list. Ku gratulantom sa pridali poslanci obecného zastupiteľstva, učitelia i žiaci miestnej základnej školy, kde vyučuje náboženstvo. Priania mu adresovali aj folkloristi z Poludnice, ktorú sprevádzal na zahraničných cestách v Dánsku (2000) i vo Francúzsku (2002).

Dušan Migaľa, šéfredaktor

Hospodin je môj pastier

(Ž 23,v.1)

Vážený a vzácny Mgr. Vladimír Pavlík, ev. a. v. farár!

Pri príležitosti krásneho životného jubilea Vám úprimne a z celého srdca blahoželáme.

S hrdosťou oceňujeme Vaše dlhoročné pôsobenie evanjelického kňaza v porubskom cirkevnom zbore ďakujúc za posolstvo ducha. Božím slovom spájate nebo so zemou a Kristovou láskou napĺňate naše srdcia. Vyjadrujeme poďakovanie za všetko, čo ste vykonali pre prospech a dobré meno Závažnej Poruby. Osobne i menom samosprávy našej obce Vám želáme veľa síl, zdravia, radosti zo života a hojnosť Božieho požehnania.

Nech nebo zastrešuje Vaše cesty a Hospodin i naďalej posilňuje na tele i na duchu.

Ing. Pavel Beťko, starosta
v Závažnej Porube 19. mája 2016

Veľká noc na lyžiach

Je to tak: Vianoce boli na blate, Veľká noc na ľade. Na Opalisku bolo pozemského snehu tak akurát. Svahy upravené, lyžovať sa dalo a všetky dopravné zariadenia fungovali ako patrí. Pohľad z lietadla na Opalisko bol anjelsky. Zaznamenali sme dva „nebeské“ obrázky.

Šťastlivo prileteli domov

Porubskí holubiari pri trénovaní svojich holubov zaznamenali, že v sobotu 2. apríla 2016 o 14.58 hod. priletel do Závažnej Poruby prvý bocian. Pred zotmením priletela aj samička a tak prvú noc strávili spoločne v hniezde nad obecným úradom. Ráno sa vyhrievali na slniečku a ochotne pózovali pred objektívom fotoaparátu. Teraz ich čaká neľahká úloha. Postarať sa o potomstvo. Celé leto nám budú robiť spoločnosť a keď vychovajú mladé, odletia na africké zimovisko.

text i foto: Dušan Migaľa

Deň Zeme oslávili prácou

Brigáda JDS na mieste posledného odpočinku

Brigádnická a verejnoprospešná činnosť predstavuje jednu z programových priorít domácej jednoty dôchodcov. S myšlienkou naplniť tieto ciele sa v stredu 6. apríla 2016 stretli tri desiatky dôchodcov na cintoríne v Brestovej. Pietne miesto vyhrabali od lístia, okolie domu smútku vyzametali, vyriadili aj prístup k hrobom a odstránili divoko rastúce kríky.

Potom sa presunuli do rekreačno-športového areálu Mateja Staroňa. Tu sa cez zimu tiež nahromadilo množstvo neporiadku. Možno neuveríte, ale vyviezli sa dve veľké vlečky lístia, smetí a odpadkov. Brigádnikov navštívil aj starosta Pavel Betko. Nešetril slovami uznania, ocenil iniciatívu JDS a poďakoval za dobre vykonanú prácu. Deň Zeme v Závažnej Porube oslávili v predstihu a ako patrí - prácou. S jarou prišiel čas upratovania a zveľaďovania životného prostredia.

Čistia krajnice na nadjazde

Po opakovaných žiadostiach a urgenciách starostu Závažnej Poruby pristúpila Slovenská správa ciest (ŽSK) závod Liptov k čistenie krajníc popod zvodidlá na nadjazde do Závažnej Poruby. Tieto práce začali v 21. týždni a budú pokračovať. Potrebná údržba sleduje bezpečnosť cestnej premávky na exponovanom úseku.

Elektronického šrotu bolo najviac

Zákon ukladá miestnej samospráve dva razy v roku zabezpečiť zber elektronického a nebezpečného odpadu, textilu a železného šrotu. V čase víkendu v 20. týždni boli pristavené na nádvorí obce veľkokapacitné kontajnery. Naši občania prijali túto výzvu a odpad prinášali pred obecný úrad a dôsledne separovali. Nepotrebné nezavadzia a obec je čistejšia. Cieľ sa splnil. Naši občania si zaslúžia slová uznania.

Cesta zo Závažnej Poruby do Iľanova je už opravená

Dopravná a obslužná cesta zo Závažnej Poruby do Iľanova predstavuje strategický význam. Poskytuje náhradné spojenie s pravou stranou Váhu v prípade havárie, či údržby a opravy mostov v Okoličnom, alebo vo Vrbici. Cesta slúži aj pre potreby zvozu úrody z polí a dopravy dreva z hory. Túto komunikáciu však poznamenal zub času a podobala sa tankodromu. Starosta Závažnej Poruby našiel riešenie: Združiť prostriedky užívateľov a cestu opraviť. Na opravu prispeli: Obec Závažná Poruba, Mesto Liptovský Mikuláš, ZML PS Z. Poruba a Poľnohospodárske družstvo so sídlom v L. Mikuláši. Slovo dalo slovo a povrch vozovky je už opravený. Dopravnou značkou bude upravená najvyššia povolená rýchlosť. Opravné práce vykonala firma Slovkorekt spol. s r.o., tzv. tryskovou metódou.

text: -dm- foto: -pb-

Správy zo samosprávy

Z rokovania obecného zastupiteľstva

marec 2016

Obecné zastupiteľstvo hodnotilo investičné akcie, ktoré sa zrealizovali v roku 2015. Vybudovala sa kanalizácia do rekreačného strediska Opalisko. Dokončil sa projekt Zlepšenie kvality ovzdušia, v rámci ktorého sa zrealizovala líniová výsadba živého strihaného plota lemujúceho pozemok Domova sociálnych služieb a voľne rastúceho živého plota pri cintoríne. Uskutočnila sa obnova verejného osvetlenia v obci. Projekt sa ukončil v decembri. Ďalšou investičnou akciou roku 2015 bola rekonštrukcia a obnova mosta pri Brodku. Okrem týchto akcií boli v obci ponatierané stĺpy verejného osvetlenia a zábradlia pozdĺž potoka. V roku 2015 sa uskutočnili ďalšie investičné akcie ako: spevnenie plochy pred požiarnou zbrojnicou, zhotovenie zábradlia pri MŠ a oprava odkvapových žľabov na MŠ.

Schválilo plán investičných akcií pre rok 2016. Prestavbu a modernizáciu sociálnych zariadení v KD. Zateplenie, výmena okien a nadstavba MŠ, rekonštrukcia kultúrneho domu. Tento zámer je závislý od dotácií z fondov EÚ. Plánuje sa aj rekonštrukcia ďalšieho mosta na nižnom konci. Taktiež sa vykonajú terénne úpravy po vybudovaní kanalizácie do rekreačného strediska. Schválilo zámer vytvoriť nový stavebný obvod v lokalite Potoček Dr. Dušan Migaľa odporučil do plánu investičných akcií pre rok 2016 zahrnúť rekonštrukciu strechy v ZŠ, výmenu okien v Dome Milana Rúfusa a v budove modernizovať sanitu i elektroinštaláciu, upraviť priestory pred predajňou COOP Jednoty.

apríl 2016

OcZ zobralo na vedomie Správu o činnosti Športového klubu Závažná Poruba, ktorú predložil predseda ŠK Ing. Pavel Beťko. Športový klub má 176 členov, tvoria ho 4 oddiely: RTVŠ, stolný tenis, futbalový a turistický. Správna rada ŠK je päťčlenná. Zaoberala sa nájomnými vzťahmi, majetko - právnym vysporiadaním pozemkov pod športovými objektmi a ekonomickou činnosťou. Oboznámil poslancov o čerpaní dotácie, ktorú poskytla obec na športovú činnosť. Jednotlivé kluby majú vypracované presné rozpočty. Konštatoval, že klub je v súčasnosti organizačne aj finančné stabilný. Vo svojej správe sa zmienil aj o plánoch do budúcnosti, ako napr. vybudovanie fitnes centra na poschodí telocvične.

Poslanci schválili definitívne znenie strategického dokumentu - Spoločný program rozvoja Horného Liptova do roku 2022.

Starosta predniesol poslancom obecného zastupiteľstva Obce Závažná Poruba žiadosť spoločnosti RDP – kovovýroba, s.r.o., so sídlom Ondrašovská 13, 031 05 Liptovský Mikuláš, okres Liptovský Mikuláš, IČO: 36 424 803, evidovanej v obchodnom registri Okresného súdu v Žiline, Oddiel: s.r.o, vložka číslo 15621/L na odkúpenie pozemku parcelné číslo 1608/16 o výmere 86 m^2 a pozemku parcelné číslo 1608/14 o výmere 680 m^2, zapísaného na liste vlastníctva číslo 1749 Okresného úradu Liptovský Mikuláš, katastrálneho odboru pre okres Liptovský Mikuláš, obec Závažná Poruba a katastrálne územie Závažná Poruba a oboznámil ich so zámerom obce odpredať tento pozemok predajom ako prípad hodný osobitného zreteľa. Starosta informoval poslancov o obsahu nájomnej zmluvy medzi obcou a Evanjelickým cirkevným zborom o nájme bytu v základnej škole. Uvedené priestory budú slúžiť pre potreby základnej školy.

Tiež podal informáciu o rokovaní zainteresovaných subjektov ohľadom opravy povrchu cesty do Iľanova. Na združené finančné prostriedky prispejú: Mesto Liptovský Mikuláš, PD Liptovský Mikuláš, ZML PS Z. Poruba a Obec Závažná Poruba v celkovej sume cca 5 000,- €. Práce sa začnú v prvej polovici mája 2016. OcZ prerokovalo žiadosť Židovskej náboženskej obce Žilina o súhlasné stanovisko na osadenie pamätnej tabule pri vchode do jaskyne „Kamenné mlieko". Tu sa v čase vojny roku 1944 ukrývalo asi 40 osôb židovského pôvodu zo Slovenska a Poľska. Všetci prežili aj vďaka občanom Závažnej Poruby. Poslanci s osadením tabule súhlasili.

jún 2016

OcZ schválilo Cenník nájmu a poplatkov za služby vykonávané obcou Závažná Poruba

Obecné zastupiteľstvo Uznesením č. 16 zo dňa 6. 6. 2016 vyhlásilo v zmysle Zákona NR SR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov deň konania voľby hlavného kontrolóra na 18. 07. 2016 o 17:00 h na zasadnutí OcZ v Závažnej Porube.

Ďalej prerokovalo a schválilo záverečný účet obce Závažná Poruba za rok 2015.

V rámci samosprávnej pôsobnosti podľa zákona o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov schválilo pre územie obce Závažná Poruba všeobecne záväzné nariadenie: VZN č. 02/2016 o nakladaní s komunálnym odpadom. (všetky schválené dokumenty sú uverejnené v plnom znení na stránke **www.zavaznaporuba.sk)**

Dr. Dušan Migaľa,
zástupca starostu

Prehĺbili priateľské kontakty

• Zľava: P. Beťko, starosta Záv. Poruby, Pavel Dominik, starosta Bohuslavíc, J. Jurečka, starosta 1990-1998

Krokom k ďalšiemu napredovaniu priateľských kontaktov medzi Závažnou Porubou a Bohuslavicami pri Hlučíne sa stala návšteva delegácie našej obce v Bohuslaviciach 27. apríla 2016. Delegáciu tvorili: Pavel Beťko, starosta, Dušan Migaľa, zástupca starostu a Jaroslav Jurečka, ex starosta. Výmena skúseností pri výkone samosprávy, prehliadka obce a organizácie obecného úradu tvorili obsahovú náplň stretnutia. Predstavitelia obidvoch obcí zdôraznili záujem, aby partnerské vzťahy i naďalej trvali a nadväzovali sa v oblasti kultúry, športu a aktivít spoločenských organizácií pri príležitosti významných dní, výročí a udalostí, čo je určite pozitívnym prísľubom do budúcnosti.

• Bohuslavice

Vernisáž k nedožitej sedemdesiatke

Profesor Igor Rumanský sa narodil 10. marca 1946 v Demänovej. Študoval na oddelení voľnej grafiky a knižnej ilustrácie u profesora Vincenta Hložníka. Na Vysokej škole výtvarných umení pôsobil niekoľko desaťročí ako pedagóg. Ilustroval 150 kníh. Tridsať rokov spolupracoval s Milanom Rúfusom, ktorému ilustroval 12 zbierok básní. Stal sa jeho dvorným maliarom. K nedožitým sedemdesiatym narodeninám umelca sa v galérii Rumanský Art Centre konala vernisáž výstavy pod názvom Z tvorby umelca. Slávnosti bola prítomná aj početná delegácia zo Závažnej Poruby. Výstava potrvá do 31. októbra 2016. Otvorené utorok – piatok 13.00 – 17.00 h. **-dm-**

Deň matiek pod Poludnicou

Okresná organizácia JDS pripravila pri sviatku Dňa matiek vo štvrtok 12. mája 2016 stretnutie žien z celého okresu Liptovský Mikuláš v Závažnej Porube. Na pôde obce hostí privítal zástupca starostu Dušan Migaľa a predsedníčka porubskej JDS Darina Majeríková. Zazneli Rúfusove verše o mame v podaní Soni Baránio-vej. K prítomným mamám sa prihovoril predseda Krajskej organizácie JDS Michal Kotian. Potom nasledovalo príjemné prekvapenie. Tanečná skupina Seniorka zo Závažnej Poruby uviedla pôsobivé tanečné kreácie. Po programe si opekali špekáčiky a pochutili na tejto dobrote. Slniečko sa usmievalo a Poludnica mala radosť, že hostila príjemnú spoločnosť, ktorá si zaslúži úctu a vďaku.

Folklór bez hraníc

Lopušná – Závažná Poruba

Práve v deň narodenín (12. marca 2016) kňaza, profesora Jagelovskej univerzity a filozofa Jozefa Tischnera (1931–2000) vycestovala delegácia Závažnej Poruby do Lopušnej v Poľsku. Na mieste posledného odpočinku jednej z najvýznamnejších a najuznávanejších osobností poľského národa sa poklonila jeho pamiatke a v úcte položila na hrob kyticu kvetov. „Odpočinutie večné, daj mu, Pane, a svetlo večné nech mu svieti...“ Potom sa v Tischnerovke (dom kultúry) stretli s vedením folklórneho súboru Mladí Lopúšňania a hovorili o možnostiach výmenných, poznávacích stretnutí. Dohodli, že súbor Mladí Lopušňania (Gorali) sa predstaví Závažnej Porube na Dni folklóru pod Poludnicou 11. júna 2016 a Folklórna skupina Poludnica bude účinkovať 17. júla 2016 na folklórnom festivale v Lopušnej. Účastníkom ponúkne aj typické porubské jedlá.

Čo vedia len mamy

Tento rok pripadol Deň matiek na 8. mája. Deti z MŠ i ZŠ pod vedením svojich učiteliek pripravili slávnostný program zostavený z piesní, veršíkov, hudby a nápaditých tanečných kreácií. Na záver zazneli úprimné slová v podaní detí: „Zbierali sme vonné kvety, zostavili pekné vety. To, čo slová nepovedia, vonné kvety dopovedia.“ K mamám a starým mamám sa milým slovom prihovoril starosta Pavel Beťko: „Mama si zaslúži nielen úctu, lásku, ale aj mnoho radosti z dobrých detí a veľa, veľa pozornosti od nás všetkých po celý rok.“.

• *Pieseň, báseň, deti a kvety...*

Mame patrí obdiv a úcta

• *Matej a Paulina Beťkovci*

• *Vystúpenie ako darček pre mamy k sviatku*

Pri slove mama si každý z nás predstaví svoju mamu, milú, dobrotivú, chápajúcu a hlavne láskavú. Mama bdela pri našej postieľke, keď sme ochoreli, tešila sa z našich prvých krôčikov, ofúkala kolienko, keď sme spadli. Pritúlila nás, keď bolo treba, a keď sme dospievali, vyprevádzala nás do školy, bdela nad nami. A bdie nad nami stále. Deň matiek je ten deň, ktorý je príležitosťou poďakovať za vašu opateru a trpezlivosť pri výchove vašich detí, z ktorých sa určite snažíte vychovávať slušných a poctivých občanov našej obce a blízkeho okolia. Viem, že stojíte pri svojich deťoch v dobrom aj v zlom. Prajem našim detičkám, aby ich rúčky neostali nikdy prázdne a aby sa vás mohli celý život držať s obdivom a úctou, lebo mamine ruky sú nikým a ničím nenahraditeľné.

Ing. Pavel Beťko, starosta

Tvár i tvar MDŽ

• *Ženská spevácka skupina na stretnutí senioriek okresu Liptovský Mikuláš*

Na MDŽ žila Závažná Poruba činorodým kultúrnym i spoločenským životom. V dopoludňajších hodinách na stretnutí senioriek okresu v Liptovskom Mikuláši zazneli piesne o murároch a murárečkách v podaní porubskej Ženskej speváckej skupiny.

• *Poludnica na Námestí osloboditeľov*

V popoludňajších hodinách na Námestí osloboditeľov ponúkla FSK Poludnica ženám z mesta a okolia porubské piesne a tance. Starosta Pavel Beťko pozdravil kytičkou kvetov ženy na OcÚ, pošte, v obchode, v DSSaZPS, v MŠ i ZŠ.

Ukázalo sa, že tento sviatok nevyšiel z módy a gavalieri zostali gavaliermi. Viacerí muži boli v tento deň k ženám milší, pozornejší a lepší. „Takto by mal vyzerať každý deň v roku,“ povedali si v duchu ženy i dievčatá. Čo dodať na dôvažok? Ženám pri sviatku poďakovať a to rovno od srdca. Určite si to zaslúžia.

• *MDŽ v MŠ*

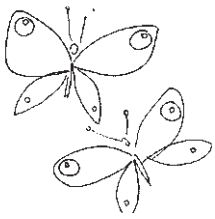

• *MDŽ v ZŠ*

Hospodárili so stratou

Poľnohospodárske družstvo so sídlom v Liptovskom Mikuláši hospodári na 1418 ha poľnohospodárskej pôdy. Eviduje 364 členov. Títo sa stretli 18. marca 2016 v Závažnej Porube na výročnej členskej schôdzi. Správu o hospodárení PD za rok 2015 predniesol predseda PD Ing. Anton Sivák. Konštatoval, že v roku 2015 došlo k poklesu cien všetkých poľnohospodárskych komodít, čím sa dosiahla strata vo výške 235 tisíc €. Výrobné náklady sú vyššie ako realizačné ceny. **Priemerné výnosy:** Rastlinná výroba: obilie 54,3 q/ha, zemiaky 261 q/ha, repka ozimná 25,4 q/ha, silážna kukurica 171 q/ha. Živočíšna výroba: mlieko 7 373 l/ dojnica, produkcia syra na ovcu 23,8 kg. **Ekonomické výsledky:** Priemerná mesačná mzda: 856,36 €. Výročná schôdza schválila aj podnikateľský zámer pre rok 2016. Obilie sa bude pestovať na 269 ha. Zemiaky zasadia na 34 ha. Kukuricu silážnu na 117 ha, 99 ha repku ozimnú. Prehľad výrobných a ekonomických výsledkov v rokoch 2011 – 2015 členovia prevzali písomne. V diskusii vystúpil i starosta Pavel Beťko. Hovoril o zámere obce vybudovať nový stavebný obvod v lokalite Na Žiari. Apeloval na vedenie družstva, aby viac pozornosti venovalo pasienkom a lúkam nad dedinou, čím sa vytvoria primerané podmienky pre športové a rekreačné aktivity.

Máj je aj čas majálesov

Okresná organizácia JDS v L. Mikuláši spolu s Liptovským Jánom usporiadala 20. mája 2016 v Štarte majáles pre dôchodcov. Hostí privítal predseda Michal Kotian a starosta Juraj Filo. K počúvaniu i do tanca hrali Mlynčekovci. Osviežením i potešením sa stalo brilantné vystúpenie tanečnej skupiny Seniorky zo Závažnej Poruby, ktorá uviedla Jabĺčko a Stromy.

Ako folklóristi mája rúbali

Chlapi z Folklórnej skupiny Poludnica vedia nielen spievať a tancovať, ale si aj rukávy vysúkať a poriadnu robotu vykonať. Tak tomu bolo aj v utorok (10.05.2016). Naostrili sekery a vybrali sa do hory odťať „máj" pre porubské devy. Vybrali ten najkrajší. Už ho len pekne vyzdobiť, do krojov sa vyobliekať a v sobotu 14. mája za spevu a tanca tento symbol lásky pred kultúrny dom postaviť.

-kd-, foto: M. Devečka

Takí sa veru v porubskej Poludnici

Aj do zábavy- aj do roboty. Radosť na nich pozerať. A tak hádam zmeníme tú známu pesničku takto: Na Liptove dobre, na Liptove rezko, v Závažnej Porube, v Závažnej Porube, ej, švárnych chlapcov jesto. Držím palce, nech im to dlho vydrží.

-ech-

Ej, zasadil som máj zelený

Folklórna skupina Poludnica zasadila v sobotu 14. mája 2016 pred KD vysokého mája. Starosta Pavel Beťko poďakoval za oživovanie a uchovávanie vzácnej tradície, ktorá vždy patrila k životu obce.

text: -dm- Foto: Jaro Cút

Nezabúdame, pripomíname

Foto: Ing. Ján Jambrich

• Pomník na Polčenom

Deň víťazstva nad fašizmom si v Závažnej Porube pripomenuli v piatok 6. mája 2016 položením vencov k pomníkom padlých. Vence položili na Polčenom, za kostolom, kde padol Nikolaj Ivanovič Nebesnyj a pri pomníku na nižnom konci. Prítomných privítal starosta Pavel Beťko. „Nezabúdame a pripomíname najťažšie chvíle, ktoré prežívala naša obec pred 71 rokmi. Vyjadrujeme poďakovanie žijúcim veteránom vojny a úctu obetiam," povedal na začiatku slávnosti. Po štátnej hymne zaznelo slovo básnika a pieseň o Liptove v podaní domáceho spevokolu. Predseda ZO SZPB Dušan Migaľa zakončil pietnu slávnosť slovami na pomníku: „ My, mŕtvi nechceme slzy, len mier prosíme našou nemotou..."

Závažná Poruba prítomná na kongrese Euroregión Tatry

Európske zoskupenie územnej spolupráce Tatry tvorí päť regiónov: Spiš, Šariš, Liptov, Orava a Podhalie (Poľsko). Predstavuje najvýznamnejšiu platformu cezhraničnej spolupráce medzi Slovenskom a Poľskom. V poradí 22. kongres tohto združenia sa konal v stredu 13. apríla 2016 v Liptovskom Mikuláši za prítomnosti primátorov a starostov z týchto miest a obcí. Závažnú Porubu na rokovaní zastupoval zástupca starostu Dr. Dušan Migaľa. Kongres hodnotil činnosť združenia od 17. februára 2015 po súčasnosť. Hlavnou aktivitou zostáva rozvoj cyklistickej dopravy a cykloturistika v rámci projektu Historicko – kultúrno – prírodovedná cesta okolo Tatier. Súčasťou je cyklochodník Okoličné – Liptovský Mikuláš využívaný aj občanmi Závažnej Poruby. Zámerom je pokračovať vo výstavbe cyklochodníka do Liptovského Hrádku. Mikulášske Mliekarne a Pekárne sa prezentovali ochutnávkou svojich produktov. **-dm-**

Odomkli vody Váhu

Symbolickým kľúčom odomkli rybári v sobotu 16. apríla 2016 vody Váhu. Začala sa nová rybárska sezóna, ktorá potrvá do konca septembra. Pri vode bolo neobyčajne rušno. Prečo nie. Veď prvá rybačka v kalendárnom roku predstavuje vzácnu udalosť. Ideálne podmienky ponúkla rieka povyše mosta do Závažnej Poruby. O tom, či rybári aj niečo na udicu chytili, mlčali ako ryby.

Rybári vyhrabali, obec odviezla

Všetky vody sú majetkom štátu, teda celej spoločnosti. Potoky a rieky si však vyžadujú veľa ľudskej pozornosti. Bez práce a prispenia ochotných ľudí by porubský potôčik Lažtek zostal uzavretý a bez života. Obetaví rybári a dobrovoľníci svojou aktivitou v čase minulého víkendu spravili službu nám všetkým. Slová uznania a poďakovania sú preto celkom na mieste. Všetko, čo brigádnici vyhrabali, vyčistili a vyrezali, odviezli na pokyn starostu Závažnej Poruby pracovníci obecného úradu. Tak to má byť. Spoločne prenesieme aj hory - doly.

Ako je to vlastne s krásami Liptova

Najväčší zázrak určite predstavuje príroda. Májový obraz Liptova je vďačná téma aj pre maliara. Okolie Váhu je dramatické. Striedajú sa roviny, polia, pahorky, hory a vysoké končiare. Na malej ploche vidieť množstvo farieb: zelená, žltá, biela, modrá...Toto sú práve tie veci, ktoré formujú ľudí, ich myslenie, charaktery a reakcie v rozhovoroch. Netreba veľa. Len postáť a kochať sa.

Morenu podpálili a hodili do vody

Vynášanie Moreny (zimy) je jeden z najstarších zvykov. V slovenskom folklóre veľmi známy, v Závažnej Porube skoro zabudnutý. V rámci regionálnej výchovy žiaci a žiačky zo Základnej školy Milana Rúfusa v sprievode svojich učiteliek oživili tento dávny rituál v piatok 11. marca 2016 (pred Smrtnou nedeľou). Morenu vyniesli, podpálil a hodili do vody. Vláda zimy sa skončila a nastúpila jar. Symbol jari (letečko) potom s radosťou odovzdali starostovi. Dobre ho vytancovali a zavinšovali. Starosta Pavel Beťko poďakoval, všetkým poprial radostnú jar a pekné leto. Deti odmenil a symbol jari umiestnil pred obecný úrad. V tomto roku sa jar v Závažnej Porube začala o desať dní skôr.

Cyklochodník
Rýchle a bezpečné spojenie s centrom mesta

Hustota cestnej premávky je tak veľká, že vodiči v čase špičky v Okoličnom skladajú deň, čo deň skúšku trpezlivosti. Bicykel ako alternatíva presunu po ceste do mesta sa stáva veľmi nebezpečným dopravným prostriedkom. Pre cyklistov idúcich zo Závažnej Poruby do Liptovského Mikuláša sa však ponúka alternatívne, bezpečné spojenie s centrom mesta. Cyklochodník začína pri moste ponad Smrečianku v Okoličnom, vedie popri Váhu a končí pri hoteli Jánošík. Poznamenajme, že cyklochodník v Liptovskom Mikuláši je súčasťou pripravovanej 250 km Historicko – prírodnej cesty okolo Tatier.

Čo treba? Veľmi málo. Vymeniť auto za bicykel. Je to rýchlejšie, bezpečnejšie, ekologickejšie a zdraviu prospešnejšie.

Nové nahradili staré

• *Staré vývesné skrinky*

Staré vývesné skrinky v Závažnej Porube doslúžili. Poznamenal ich zub času. Vedenie obce preto rozhodlo nahradiť ich novými. Nové vývesné vitríny sú elegantné, štylizované a praktické. Vývesná plocha je vyrobená zo špeciálne upraveného plechu, na ktorý sa vystavujú materiály. Upevňujú sa pomocou magnetov. Predná časť je presklená. Ľavá strana je určená pre všeobecné oznamy, pravá pre smútočné oznámenia (parte). Výrobu a montáž realizovala domáca firma Stolárstvo PIATKA.

• *Nové vývesné skrinky*

Obnovili šesť priechodov pre chodcov

Z iniciatívy starostu Závažnej Poruby pristúpila v 22. týždni roku 2016 Slovenská správa ciest v Liptovskom Mikuláši k renovácii priechodov pre chodcov na Hlavnej ulici. Cieľom tejto potrebnej obnovy je bezpečnosť chodcov, ktorí prechádzajú cez túto frekventovanú komunikáciu. Súčasťou potrebnej aktivity bola aj oprava výtlkov. **-dm-**

Učiteľ obohacuje životy iných

• *Učiteľky ZŠ*

Profesia učiteľa je veľmi náročná. Kto ju nevykonáva s láskou, zanietením a obetavosťou, nemôže uspieť. Učiteľ na svoj úspešný výkon potrebuje mať vedomosti z pedagogiky, psychológie, metodiky, zručnosti a znalosti odborné, organizačné, riadiace, komunikačné... A trpezlivosti viac ako veľa. Pri sviatku učiteľov zašiel starosta Pavel Beťko medzi porubských učiteľov a prevádzkových pracovníkov.

• *Učiteľky MŠ*

Našiel ich pri práci s deťmi. Poďakoval za všetko, čo robia pre naše ratolesti a úprimne povedal: „ Človek sa vždy poteší, keď sa hovorí o pozitívnych vlastnostiach a uplatnení absolventov našej školy. Tieto úspechy sa však nezakladajú len na uznaní druhých, ale sú výsledkom toho, čo ste zasiali láskou. Želám vám okrem zdravia, šťastia a vnútorného pokoja veľa radosti aj z tých najmenších úspechov našich najmenších.“ K slovám ocenenia pridal ružu a ako darček odovzdal dobré pero, aby mohli písať usilovným žiakom len samé dobré známky.

• *Pri sviatku učiteľov prišla K. Jambrichová, riaditeľka MŠ pozdraviť zaslúžilú učiteľku Emu Broskovú (vpravo)*

Zbíjala Anča Zbíjačka

Lunetrdlo (Ľupčianske netradičné divadlo) uviedlo v sobotu 16. apríla 2016 divadelnú hru pod názvom Anča Zbíjačka. Námet, scenár a réžia Jaro Janíček. Bol to politický kabaret v štýle malých javiskových foriem s uceleným dejom a pesničkami. Starý otec prerozprával dávny príbeh o Anne Jánošíkovej, prezývanej „Zbíjačka.“ Obecenstvu často vybehli slzy smiechu pri vtipných replikách, nápaditých piesňach parodujúcich kvalitu vzťahov a podávajúcich obraz súčasnosti i diania v spoločnosti. Záver vyústil do nečakanej myšlienky: **„Aj chudobný človek môže byť šťastný, len potrebuje k tomu kopec peňazí.“**

Tradícia i atrakcia

Už po druhýkrát sa stretla v sobotu 2. apríla 2016 široká verejnosť na pravej dedinskej zabíjačke na chate Opalisko. Tradíciu i atrakciu návštevníkom ponúkla firma PEMMEVA.

Postupovalo sa presne tak, ako sa dakedy robievalo na zakáľačke v Závažnej Porube. Najskôr prasa zabiť, v koryte obariť, oškobliť, vyvesiť, vyumývať, vypitvať a rozporciovať...V pripravených kotlíkoch sa varilo mäso a postupne vyrábali zabíjačkové špeciality: ovar, jaternice, tlačenka... Časť mäsa sa pomlela do klobás. Klobásy sa vyrábali podľa osvedčenej receptúry. A potom si hostia už len pochutnávali na dobrotách, čo pripravili majstri mäsiari a kuchári. Na počúvanie a do tanca vyhrávala kapela Spektrum z Liptovského Mikuláša. Zakáľačka sa tak premenila na udalosť spoločenskú, folklórnu i kulinársku.

V Potočku sa budú stavať rodinné domy

Zhromaždenie Pozemkového spoločenstva Luhy sa uskutočnilo v piatok 20. mája 2016. Prezentovalo sa 67, 23 % členov, čím sa stalo uznášaniaschopným. Rokovanie podľa schváleného programu viedol predseda Ing. Ján Duda. Po diskusii schválilo model využívania plôch spoločne obhospodárovaných nehnuteľností podielovými vlastníkmi.

Najdôležitejším výsledkom tohto zhromaždenia sa stalo schválenie podmienok pre vytvorenie stavebného obvodu Potoček v spolupráci s developerom.

Hasiči súťažili v pripravenosti

Previerky pripravenosti dobrovoľných hasičských zborov sú organizované s cieľom preveriť úroveň výsledkov v oblasti školenia a výcviku hasičských zborov, zvyšovania fyzickej a psychickej odolnosti členov ako aj akcieschopnosti hasičskej techniky a výzbroje. Takáto okrsková súťaž sa konala 24. apríla 2016 na futbalovom ihrisku v Závažnej Porube. Súťaže sa zúčastnilo šesť družstiev. Zasúťažiť si prišli aj žiaci, dorast z Veternej Poruby a ženy zo Smrečian. Výsledky: 1. Uhorská Ves, 2. Smrečany, 3. Žiar, 4. Závažná Poruba, 5. Liptovský Ondrej, 6. Veterná Poruba. Prvé tri družstvá postupujú na okresnú súťaž. Účastníci si uctili pamiatku bývalého predsedu Miroslava Iľanovského položením kvetov na miesto jeho posledného odpočinku. Hoci počasie neprialo, atmosféra preteku bola vynikajúca. Na záver si všetci pochutili na výbornom guláši. Organizátori vyjadrujú poďakovanie ŠK Závažná Poruba za poskytnutie priestorov a vytvorenie dobrých podmienok na túto súťaž.

text: Miroslava Hladká, foto: Tomáš Javoš

Krátke spravodajstvo zo zhromaždenia pozemkového spoločenstva

V zmysle Stanov ZML PS Závažná Poruba sa uskutočnilo v piatok 8. apríla 2016 prítomnosťou 74 % zhromaždenie spoločenstva. Podľa schváleného programu prítomní členovia sa venovali výsledkom hospodárenia za rok 2015. **Správa konštatovala, že starostlivosť o les predstavuje prioritu spoločenstva.** Schválilo účtovnú uzávierku za minulý rok a po diskusii prijalo plán hospodárenia pre rok 2016. Venovalo sa mechanizmu čerpania výhod vyplývajúcich z členstva a potvrdilo platnosť pravidiel samovýroby palivového dreva. Rozhodlo finančne podporiť evanjelický cirkevný zbor, školy, ŠK, JDS a vyplatiť zo zisku 15 € na jeden podiel. Návrhy a pripomienky členov boli konštruktívne a zmysluplné. Starosta Pavel Beťko v diskusii vyzdvihol perfektnú spoluprácu ZML PS s obcou. Zhromaždenie informoval o súčasných cieľoch samosprávy: vytvoriť nový stavebný obvod na Žiari, spoluúčasťou opraviť cestu do Iľanova a po konzultáciách zainteresovaných doplniť územný plán.

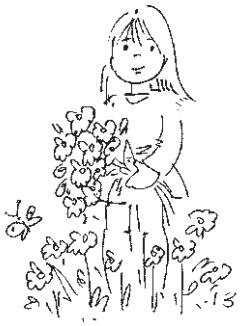
Srdečne gratulujeme

Krásneho životného jubilea 90. rokov sa dožila 8. mája 2016 v DSS a ZpS v Závažnej Porube občianka a rodáčka zo Závažnej Poruby pani Anna Iľanovská. V piatok 6. mája 2016 za účasti zástupcu starostu sme našej oslávenkyni popriali všetko len to najlepšie. Spolu s klientmi posedela a pospomínala na mladé roky.

-ah-

Vítame ťa dieťatko, vítame ťa maličké...

V roku 2015 sa v Závažnej Porube narodilo 9 detí. Pri sviatku detí (27. mája 2016) prijal v obradnej miestnosti starosta Pavel Beťko šťastných rodičov a ich ratolesti. K prítomným sa prihovoril: „Milí rodičia, spolu s vami prežívame radosť, keď slávnostne vítame nových občanov Závažnej Poruby, z ktorých určite vyrastú statoční a čestní ľudia. Prajeme si, aby vaše dieťatko prežilo život v pokoji, radosti a šťastí.

Vo vašom krásnom a zodpovednom rodičovskom poslaní želáme veľa optimizmu, trpezlivosti i radosti.“ Rodičia sa podpísali do pamätnej knihy, prevzali si finančný dar a mamičky pekný kvietok. Slávnosť obohatili svojim vystúpením žiaci ZŠ a Ženská spevácka skupina.

Poludnica na Poludnici

Foto: Ing. Ján Jambrich

Tradičný májový výstup na Poludnicu (2016) bol trošku iný ako obyčajne. Na vrchol predovšetkým kráčali deti so svojimi rodičmi a vystúpila skoro celá folklórna skupina Poludnica. Na vrchole znela štátna hymna, konala sa atraktívna tombola a zneli piesne v podaní porubskej Poludnice. Bol to sviatok športu, folklóru a oslava krás prírody. Presnejšie: tri v jednom. A na dôvažok. Opekačka špekáčikov ako má byť. **-dm-**

Celé Slovensko číta deťom

V našej obecnej knižnici sme v pondelok 30. mája 2016 pripravili akciu s názvom **„Druhý týždeň čítania deťom v Slovenskej republike“.**

Deti z našej obce, ktoré sa akcie zúčastnili, rady čítajú. Potvrdili, že čítanie im nie je ľahostajné.

Po celom Slovensku, práve na Medzinárodný deň detí - 1. júna si budú deti čítať príbeh o Bezvláske (je to príbeh o princeznej Bezvláske, ktorá nie je tradičnou hrdinkou s prekrásnymi vlasmi). Radi sme sa k tomuto projektu „Deň detí s Bezvláskou“ pripojili.

Tento úprimný príbeh o princeznej bez vláskov, ktorý chorým deťom dodáva sebavedomie a zdravé učí tolerancii sme si prečítali. Z rozprávky deti pochopili, že nie vlasy a krása sú dôležité, ale naše srdce. Okrem tejto knihy sme si spoločne s deťmi prečítali aj príbeh „Ako Tinka s vílou upratovali“, túto malú knižočku deti dostali ako sponzorský dar spolu so záložkou od občianskeho združenia Celé Slovensko číta deťom, za čo im srdečne ďakujeme. Zároveň týmto chceme podporiť myšlienku: „Čítajme deťom 20 minút každý deň“!

Vďaka kladnému postoju k čítaniu a knižkám sa bude dieťa v staršom veku rado učiť bez toho, aby si uvedomovalo, že sa učí. Ďalším dôvodom, prečo by sme mali deťom čítať, je fakt, že sa týmto dieťa naučí koncentrácii.

text: Mgr. Ľudmila Kráľová,
foto: Andrea Uličná

Ranný zážitok

Medveď hnedý je nekorunovaný kráľ slovenských lesov a lesy v katastri obce Závažná Poruba nie sú výnimkou. Stretnutie s medveďom je zážitok na celý život. Ako sa správať pri stretnutí s medveďom?

Každý medveď aj okolnosti sú rozdielne, takže je ťažko určiť presné pravidlá, ktoré by platili v každej situácii. V lese aj lokalitách blízko lesa, buďte ostražití. Les je ich domovom. Práve v tomto mesiaci máji prebieha medvedia ruja, medvede sú preto aktívnejšie. Priložené foto z ranného stretnutia (12.5.2016) s medveďom Pod Skalou.

text i foto: Peter Staroň

Hoď kameň do seba

Evanjelista Ján 8, 1 – 11

„Ježiš odišiel na Olivový vrch. Zavčasu ráno vošiel však zase do chrámu a všetok ľud prišiel k Nemu; posadil sa a vyučoval ich. Tu zákonníci a farizeji priviedli ženu, pristihnutú pri cudzoložstve, postavili ju do prostriedku a povedali Mu: Majstre, túto ženu pristihli, keď cudzoložila, a Mojžiš /nám/ v zákone prikázal takéto ukameňovať; čo povieš Ty? Ale to povedali, aby Ho pokúšali a mohli obžalovať. Ježiš sa zohol a prstom písal po zemi. Keď sa však neprestávali spytovať, vzpriamil sa a riekol im: Kto je z vás bez hriechu, nech prvý hodí po nej kameňom. A zase sa zohol a písal po zemi. Keď to počuli, odchádzali po jednom, počnúc od starších, takže zostal sám a žena, ktorá bola v prostriedku. Ježiš sa vzpriamil Nikto ťa neodsúdil? Odpovedala: Nikto, Pane! Nato jej povedal Ježiš: Ani ja ťa neodsudzujem, choď a odteraz viac nehreš.“

Situácia na prvý pohľad jasná! Bola tu vinníčka, boli tu svedkovia, bol tu Mojžišov zákon a jeho vážny príkaz. A objavili sa tu „svätí“ horliví bojovníci za náboženskú obrodu cez úzkostlivé zachovávanie zákona. A uprostred všetkých a všetkého stojí Ježiš. Jeho protivníci si boli istí, že ho vohnali do pasce z ktorej sa už nedostane. Ak sa zastane tej ženy, postaví sa jasne proti Mojžišovmu Zákonu a tak sa previní spolu s ňou. Ak ju odsúdi, poprie všetko, čo doteraz hlásal o milosrdenstve a odpustení...

Z geniálne nastavenej pasce sa Ježiš dostal božsky jednoducho. Vedel čítať v srdciach, ktoré pod rúškom zbožnej horlivosti skrývali vražednú nenávisť. „Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí kameň.“ – Prítomní zaváhali. Ježiš začal písať do prachu ulice – podľa všetkého zoznam ich hriechov – čím im pripomenul, prečo by aj oni mali stáť na mieste kameňovanej. Zahanbene sa vytratili, ako hovorí Ján, počnúc staršími, ktorí vzhľadom na výšku svojho úradu mali aj väčšiu možnosť pádu. Aspoň v tomto boli úprimní.

Milosrdenstvo však neznamená tolerovať hriech. Hoci do krajnosti milosrdný Boh vzal na seba i toto riziko. Stačí sa však pozrieť na kríž, na ktorom bol obetovaný Jeho Syn Ježiš, aby sme videli, ako vážne berie Boh každý jeden hriech. No tiež hovorí o tom, ako Boh veľmi miluje človeka. Evanjeliová situácia má dnes tisíce obmien. Nie len v nevernosti mužov a žien. Oveľa horšie je farizejské pokrytectvo, v ktorom vyťahujeme, rozoberáme a odsudzujeme cudzie chyby – a často ani neoverené! – len aby sme zastreli pohľad na tie vlastné! Dvojnásobne tým škodíme: druhým, no najmä sebe! Hriech, aj hriech ohovárania, posudzovania a odcudzovania, má vždy ničivú moc. Rozkladá vlastné vnútro, rozbíja vzájomné vzťahy, znehodnocuje...

Ježiš v tejto situácii nevyhlásil toleranciu k zlu. Len ukázal, že odstraňovať ho treba začať na správnej adrese: u s e b a! Ak nám pri správach o škandáloch a iných nešvároch prichádza na chuť vziať do rúk kameň a hodiť po niekom – hoci len vo forme tvrdých slov – skúsme ten prvý hodiť do seba. Žeby nevinne? Ak nevieme, čo by v takejto chvíli písal Ježiš do prachu ulice, oprášme Bibliu a prejdime si bod po bode podrobné spytovanie svedomia. Alebo výklad Desatora. Až keď nám kameň vypadne z rúk, môžeme začať Ježišovo: Choď a nehreš viac... Inak zostaneme naďalej ako to vreteničie plemeno, dobrovoľne uväznené v zákonníckom a farizejskom sebaklame vlastnej svätosti a horlivosti...

Mgr. Vladimír Pavlík, ev. farár

Modlitba za brata farára

Hospodine, ďakujeme Ti aj za dnešnú Trojičnú nedeľu. Ty si ten Pastier najlepší, Ty pomáhaš nám v bojoch žitia a k pokladom večného bytia nás privádzaš.

Ďakujeme Ti, že si nám doprial takého Pastiera, akého máme, obdaril si ho mnohými schopnosťami – ako vynikajúceho kazateľa, speváka i kantora a preto nám pomáhaj, aby sme si ho vážili, milovali a za neho sa modlili. Dopraj mu zdravia tela i ducha a hojnosť Tvojej milosti, aby ona pretekala z jeho srdca do nás a my sme cítili, že on na Tvojom mieste stojí a nám slovo spásy a zmierenia s Bohom zvestuje a keď aj karhá, aby sme to kajúcne prijali. Vyslyš túto našu prosbu Pane Ježiši a žehnaj mu i naďalej. Amen.

Mgr. Dana Kuľhavá

500 rokov reformácie

(2. časť)

Kláštorná cela, v ktorej Luther býval a žil, bola 3 kroky dlhá, 2 kroky široká. Stolík, stolička, drevená posteľ, slamník a dve vlnení prikrývky. V cele nebolo vykurovanie ani v najtuhšej zime. Dlážka bola kamenná. Cez malé okienko bol výhľad na cintorín.

Luther sa mníšskym sľubom rozlúčil so svetom. Ako jednoduchý mních chcel slúžiť Bohu, dobrými skutkami zabezpečiť si spasenie. Po nastúpení do kláštora musel konať najťažšie práce, čistiť kostol, jedáleň, sociálne miestnosti, drhnúť dlážky, odvážať maštaľný hnoj (kláštor sa venoval poľnohospodárstvu.) Pravidelne musel chodiť od domu k domu s vrecom na pleci, žobrať, zbierať poživeň pre chudobných a pre kláštor. Pri tom na univerzite pilne študoval, skúšky skladal s výborným prospechom. Získal si titul majstra teológie. Voľný čas prevažne venoval náruživému čítaniu Biblie. Stále hlbšie vnikal do Písma a vynášal z neho vzácne duchovné poklady. Jeho duša bola stále smutná. Trápil sa myšlienkou: Ako nájdem milostivého Boha?

Luther trýznil svoje telo, bičoval sa. Tak si chcel dobrými skutkami zabezpečiť spásu. Rímska cirkev totiž učila, že človeka spasia dobre skutky, modlitby, pôst, almužny, púte na sväté miesta. So svojimi starosťami sa zveril staršiemu rehoľnému bratovi a milému priateľovi. Ten mu dal radu z Písma svätého: Ver v Pána Ježiša Krista, veď On za tvoje hriechy na kríži obeťou vlastného života zmieril ťa s nebeským Otcom. Luther okrem evanjelií čítal najmä listy apoštola Pavla, v ktorých našiel základné Božie pravdy: milosťou spasení ste skrze vieru v Ježiša Krista podľa Písma. Táto pravda Písma, ktorej Luther úprimne veril, rozhodla o ďalšej jeho práci.

Roku 1507 Luthera vysvätili za kňaza, 1508 vymenovali za profesora na univerzite vo Wittenbergu, 1512 získal doktorát teológie. Roku 1511 z poverenia univerzity vybavoval kláštorné veci v Ríme. Tam poznal hriešny život kňazov a mníchov, nábožensku povrchnosť, videl svätokupectvo v chrámoch, modlitby, omše a odpustky hriechov za peniaze a dozvedel sa o hroznom úpadku mravov vysokých cirkevných činiteľov, prelátov, biskupov, kardinálov i pápežov.

Po návrate z Ríma hlbšie vnikal do právd Biblie. Viera v Ježiša Krista, jediného Spasiteľa, ktorý krvou a nevinnou smrťou na kríži vykúpil hriešnikov, doviedla ho k rozhodným činom.

Mgr. Vladimír Pavlík, ev. farár

• Cirkevný spevokol Fidelitas 2016. Jubilanta Mgr. Vladimíra Pavlíka ev. farára, pozdravili piesňou.

Vysťahovalectvo z obce Závažná Poruba do USA v rokoch 1892 - 1938

Tvrdé hospodárske a prírodné pomery na Liptove často motivovali ľudí, aby si hľadali živobytie mimo svoj rodný kraj. Obyvatelia Závažnej Poruby v minulosti často chodili na zárobky na Dolnú zem. Od osemdesiatych rokov 19. storočia sa najlepšie podmienky na dobrý zárobok vytvorili v USA.

Sťahovanie za prácou do USA

V USA sa po skončení Občianskej vojny, v ktorej zvíťazil priemyselný Sever, prudko rozvíjal priemysel a Amerika potrebovala veľké množstvo nových pracovných síl. Preto sa majitelia baní v roku 1877 rozhodli, že aj na Slovensko pošlú agentov, aby verbovali robotníkov pre banský a oceliarsky priemysel v USA. Amerika poskytovala pracovné príležitosti aj pre nekvalifikovaných robotníkov a zárobok bol v porovnaní s Uhorskom niekoľkonásobne vyšší. V rokoch 1875 až 1914 emigrovalo do Spojených štátov viac ako 650 000 Slovákov, t.j. ¼ všetkých Slovákov.

Na rozhodnutí vysťahovať sa do USA mala vplyv aj stupňujúca sa maďarizácia Slovákov. Deti v školách sa učili po maďarsky, na úradoch sa komunikovalo v maďarskom jazyku, všetky dokumenty boli v maďarčine, na obchodoch a budovách boli maďarské nápisy. Všetko to presviedčalo Porubänov, že nie sú Slováci, ale Maďari. To viedlo k oslabeniu vzťahu k domovu a uľahčilo rozhodovanie o ceste za more.

Aj v Závažnej Porube boli agenti verbovať na prácu do Ameriky, boli tu tiež agenti lodných spoločností, ktorí podávali informácie o cestovaní a dali sa u nich kúpiť aj lodné lístky.

Veľká časť vysťahovalcov sa neplánovala usadiť v USA natrvalo. Plánovali niekoľko rokov tam pracovať, našetriť doláre a s úsporami sa vrátiť domov; kúpiť pôdu, postaviť murovaný dom a žiť v lepšom sociálnom postavení. Ktorí sa rozhodli v Amerike natrvalo usadiť, predali svoje pole, dom a ostatný majetok, tým získali peniaze na cestu a na usadenie sa v novej vlasti. Na cestu si brali oblečenie, peniaze a stravu.

Registrácia Michala Kováča v USA.

Počet vysťahovalcov zo Závažnej Poruby

Americké úrady umožnili prístup do evidencie prisťahovalcov Imigračného úradu na Ellis Islande v New Yorku, prístavov Baltimore a Philadelphia, ktorým prešli všetci prisťahovalci v rokoch 1892 – 1938. To bola doba, v ktorej vycestovala veľká väčšina emigrantov zo Závažnej Poruby. Vyhľadávanie sťažovalo, že mená a názvy boli písané maďarským pravopisom a pri prepisovaní do evidencie americkí prisťahovaleckí úradníci ešte viac skresľovali slovenské mená. Napriek uvedeným problémom nám to umožnilo podľa mena a miesta pôvodného pobytu vyhľadať 55 vysťahovalcov zo Závažnej Poruby do USA. V zozname sú všetci ktorí pristáli pri brehoch Ameriky; s pasom alebo bez neho. V tabuľke uvádzam všetky údaje ktoré sú v evidencii. Mená a názvy uvádzam tak ako sú v origináli.

P.C.	Príchod do USA	Priezvisko	V origináli	Meno	Vek	Stav	Povolanie	Pôvodný pobyt
1	**13.09.1903**	**Agnet**	**Agnet**	**Michal**	**25**	**ž**	**mason**	**Z. Poruba**
2	03.03.1905	Bartko	Bartko	Mihaly	25	ž	workman	N. Poruba
3	5.12.1899	Čornej	Csornej	Gyorgy	35	ž	labourer	...
4	26.07.1914	Ilanovská	Illanovsky	Maria	17	s	h. servant	Nemetporuba
5	09.09.1922	Ilanovská	Ilanorsky	Marie	24	s	cook	Zavazna Pomba
6	24.03.1909	Ilanovský	Ilanovskz	Jan	31	ž	...	...
7	04.10.1922	Ilanovský	Ilanovsky	Peter	28	s	tanner	Zavazna Poruba
8	14.11.1920	Jambrichová	Jambrich	Susana	20	s	housewife	Poruba
9	21.03.1903	Jamrík	Tamrik	Marton	28	ž	labourer	Nemet Poruba
10	21.03.1903	Kováč	Kovacs	Mihaly	26	s	labourer	Nemet Poruba
11	08.11.1903	Kováč	Kovacs	Adam	30	ž	labourer	N. Poruba
12	07.10.1923	Kováč	Kovac	Ondrej	31	ž	labourer	Nem Poruba
13	24.03.1909	Kováčová	Kovac	Maria	33	v	...	...
14	21.03.1920	Kováčová	Kovac	Maria	21	s	farm. lab.	Zavagna Poruba
15	21.03.1920	Kováčová	Kovac	Zuzanna	19	s	farm. lab.	Zavagna Poruba
16	08.11.1903	Kuľhavý	Kulhavi	Janos	38	ž	labourer	N. Poruba
17	5.12.1899	Macko	Macko	Andras	29	ž	labourer	N. Poruba
18	31.05.1900	Macko	Maczko	Peter	25	s	labourer	N. Poruba
19	11.09.1905	Macko	Maczko	Janos	25	ž	labourer	N. Poruba
20	**13.09.1903**	**Medla**	**Medla**	**Adam**	**26**	**ž**	**mason**	**Z. Poruba**
21	**18.05.1907**	**Medla**	**Medla**	**Janos**	**17**	**s**	**farm. lab.**	**Nemetporuba**
22	02.03.1910	Medla	Medla	Jan	29	ž	farm. lab.	Nemetporuba
23	02.03.1910	Medla	Medla	Jan	39	ž	farm. lab.	Nemetporuba
24	26.07.1913	Medla	Medla	Janos	4	s	child	Nemetporeba
25	09.09.1922	Medla	Medla	Michal	28	ž	plasterer	Zavazna Pomba
26	24.03.1909	Medla	Medla	Adam	32	ž	...	...
27	26.07.1913	Medlová	Medla	Ewa	30	v	wife	Nemetporeba
28	26.07.1913	Medlová	Medla	Maria	11	s	child	Nemetporeba
29	10.04.1903	Ňiňaj	Ninaj	Matias	40	ž	farmer	Nemetporuba
30	18.07.1903	Ňiňaj	Ninaj	Janos	43	ž	labourer	Nemet Poruba
31	**27.02.1902**	**Piatka**	**Piatka**	**Janos**	**30**	**ž**	**farm. lab.**	**N. Poruba**
32	5.12.1899	Pohanic	Pohanic	George	26	ž	labourer	N. Poruba
33	**27.02.1902**	**Rúfus**	**Rufus**	**Mihaly**	**38**	**ž**	**farm. lab.**	**N. Poruba**
34	5.12.1899	Stenko	Stenko	Mihal	43	ž	labourer	N. Poruba
35	**13.09.1903**	**Šarafín**	**Sarafin**	**Janos**	**29**	**ž**	**mason**	**Z. Poruba**
36	02.07.1905	Šarafín	Sarafin	Mihaly	11	s	child	N. Poruba
37	02.07.1905	Šarafín	Sarafin	Janos	6	s	child	N. Poruba
38	02.07.1905	Šarafín	Sarafin	Pal	4	s	child	N. Poruba
39	07.11.1904	Šarafínová	Sarafin	Janosne	30	v	wife	N. Poruba
40	02.07.1905	Šarafínová	Sarafin	Zsofia	30	v	wife	N. Poruba
41	02.07.1905	Šarafínová	Sarafin	Anna	8	s	child	N. Poruba
42	16.03.1910	Valent	Valent	Pal	29	ž	...	Nemetporuba
43	24.02.1938	Vongrej	Vongrej	Ludevit	12	s	none	Zavazna Poruba
44	26.07.1913	Vongrejová	Vongrej	Eva	17	s	...	Nemetporuba
45	24.02.1938	Vongrejová	Vongrej	Maria	42	v	housewife	Zavazna Poruba
46	09.05.1938	Vongrejová	Vongrej	Ruzena	23	s	servant	Zavozna Poruka
47	17.09.1926	Vretenár	Vretenar	Jan	27	ž	farmer	Zav. Poruba
48	17.09.1926	Vretenár	Vretenar	Jan	11	s	child	Zav. Poruba
49	29.06.1937	Vretenár	Vretenar	Jan	11	s	schoolboy	Zavazna Poruba
50	29.06.1937	Vretenár	Vretenar	Milos	9	s	schoolboy	Zavazna Poruba
51	29.06.1937	Vretenár	Vretenar	Ludevit	6	s	schoolboy	Zavazna Poruba
52	28.03.1907	Vretenárová	Vretenar	Maria	20	s	maidserv.	N. Poruba
53	17.09.1926	Vretenárová	Vretenar	Emilia	31	v	housewife	Zav. Poruba
54	29.06.1937	Vretenárová	Vretenar	Emilia	31	v	housewife	Zavazna Poruba
55	**27.02.1902**	**Šiarnik**	**Siarnik**	**Mihaly**	**36**	**ž**	**farm. lab.**	**N. Poruba**

Podľa veku najväčšiu skupinu tvorili vysťahovalci vo veku 26–30 rokov 16 (29,1%) osôb, potom 31–40 rokov 12 (21.8%) osôb; priemerný vek bol 24,9 rokov, podrobnejšie v Prílohe. Celkovo sa vysťahovalo 38 mužov, tj. 69,1%, žien 17 tj. 30,9%. Z mužov bolo ženatých 25 (65,8%), slobodných 13 (34,2%); ženy vydaté 7 (41,2%), slobodných 10 (58,8%). Najviac ich pristálo v USA v roku 1903 - 9 (16,4%) osôb, potom v roku 1905 – 7 (12,7%) osôb.

Cesta do prístavu

Keď boli so všetkým pripravení, vydali sa Porubänia na ďalekú cestu. Často ich sprevádzal agent lodiarskej spoločností, ktorý im pomáhal orientovať sa v novej neznámej situácii. Veľká väčšina vysťahovalcov cestovala železnicou do prístavu Brémy (20 osôb). Ďalší vyplávali z prístavov Hamburg (10 osôb), Fiume a Cherbourg (po 7 osôb), Antwerp (5 osôb), Rotterdam (4 osoby), Southampton a Trieste (po 1 osobe).

LOUIS SCHARLACH & Cº, HAMBURG, Bahnhofstr. 9

Schiffskarte

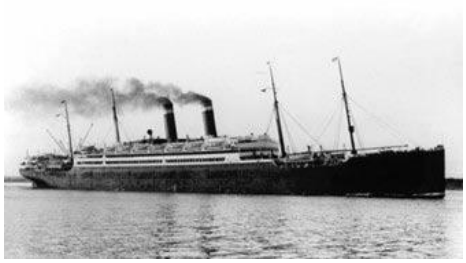
für einen Post- oder Schnelldampfer der Hamburg-Amerika-Linie.

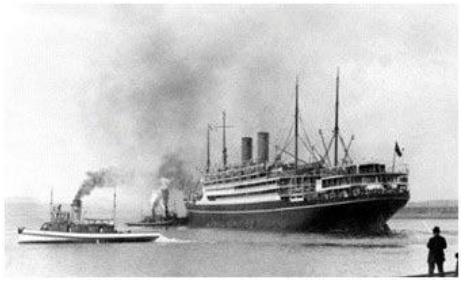
Lodný lístok.

V prístave sa ubytovali v barakoch, v ktorých čakali na loď a zakúpili si lodné lístky do najlacnejšej tretej tzv. „vysťahovaleckej triedy".

Pred nalodením bol vypracovaný zoznam cestujúcich, ktorý obsahoval meno vysťahovalca, pôvodné bydlisko a odpovede na 29 otázok. Tento dokument po príchode do USA odovzdal kapitán lode americkým úradníkom, ktorým slúžil na posúdenie spôsobilosti prisťahovalca usadiť sa v USA.

Vysťahovalci cestovali do Ameriky na veľkých parníkoch, ktoré boli postavené koncom 19. a za-čiatkom 20. storočia. Boli konštruované na prevoz veľkého množstva chudobných vysťahovalcov z Európy do USA.

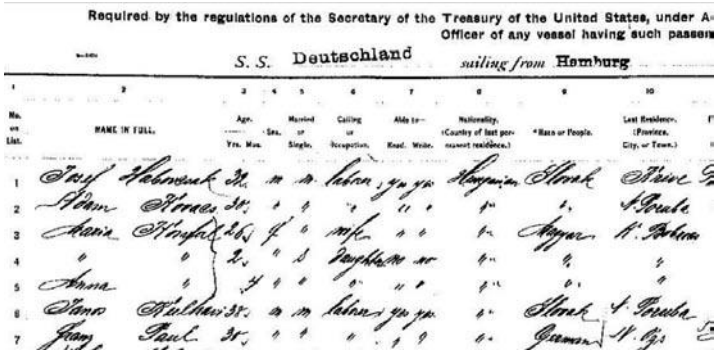

Parník „Amerika" bol spustený na vodu v Belfaste v r. 1905. Viezol celkom 897 pasažierov, z toho 1. triedy 420, 2. triedy 254 a 3. triedy 223 pasažierov.

Parník „Kaiserin Auguste Victoria" bol spustený na vodu v Štetíne v r. 1905. V tom čase bol najväčšou loďou na svete. Viezol celkom 2 996 cestujúcich, z toho 1. triedy 652, 2. triedy 286 a 3. triedy 2 058 pasažierov.

Plavba

V prístave sa mladí muži pokúsili zamestnať sa na lodi a počas plavby vykonávať pomocné práce, napr. hádzať uhlie do kotlov. Lodné spoločnosti na pomocné práce najímali lodných pasa-žierov, aby ušetrili lôžka v kajutách pre cestujúcich. Cestujúci 3. triedy boli umiestnení v podpalubí, v malých izbách ležali ľudia na regáloch na jedno-duchom slamníku, spolu muži, ženy aj deti. Strava bola minimálna, väčšinou sa museli stravovať zo svojich zásob. Pitná voda sa rozdávala na prídel v časových intervaloch, alebo len raz do dňa. Hygiena bola nedostatočná, vzduchu v izbe málo, mnohých premáhala morská nemoc.

Po 10 až 60-tich dňoch pristála loď v prístave, pri móle East River v New Yorku. Vysťahovalci 3. triedy boli prevezení člnmi alebo trajektami na ostrov Ellis Island, kde sídlil Imigračný (prisťahovalecký) úrad, a kde museli Porubänia prekonať poslednú prekážku na ceste za lepším životom.

Required by the regulations of the Secretary of the Treasury of the United States, under A... Officer of any vessel having such passen...

S. S. Deutschland sailing from Hamburg

NAME IN FULL. Age. Yrs. Mos. Sex. Married or Single. Calling or Occupation. Alien to—Read. Write. Nationality. (Country of last permanent residence.) Race or People. Last Residence. (Province. City, or Town.)

1 Josef Habowsk 32 m m Laborer yes yes Hungarian Slovak Tisovec
2 Adam Hrnec 32 " " " " " " " " St. Grunt
3 Maria Hrnčár 26 f " wife " " " Magyar M. Bukovina
4 " " 2 " " Daughter no " " " "
5 Anna " 4 " " " " " " " "
6 Jano Kulhavý 32 m m Laborer yes yes " Slovak St. Toruba
7 Jano Paul 32 " " " " " " " " St. Grunt

Lodný zoznam parníka „Deutschland", v ktorom sú zapísaní vysťahovalci zo Závažnej Poruby.

Vysťahovalci na palube parníka. Rok 1892.

Imigračný (prisťahovalecký) úrad

V rokoch 1820–1892 sídlil Imigračný úrad na juhu Manhattanu v prístave Castle Garden. Odtiaľ ho presťahovali na ostrov Ellis Island, kde v tieni Sochy Slobody postavili novú budovu a otvorený bol 1.1.1892. Tento ostrov sa premenil na malé mesto, v ktorom sa nachádzal nový Imigračný úrad, súd, škola, nemocnica, obchody a ubytovne. Večer 17. júna 1897 budova do základov vyhorela.

Okamžite začali stavať novú budovu otvorenú 17. decembra 1900 a v tento deň prijali 2 251 prisťahovalcov. Cez tento ostrov prešlo medzi rokmi 1892 až 1924 do Ameriky viac ako dvanásť miliónov prisťahovalcov. V novembri 1954 bol Ellis Island oficiálne uzavretý. V r. 1965 vyhlásili Ellis Island za súčasť Národného pamätníka „Socha slobody", ktorá bola postavená na susednom ostrove. Po dôkladnej rekonštrukcii otvorili ostrov pre verejnosť a v budove Imigračného úradu zriadili múzeum „Ellis Island Immigration Museum". Múzeum navštevuje takmer 2 milióny záujemcov ročne.

Kontrola na Imigračnom úrade

Vláda Spojených štátov zaviedla regulačné opatrenia. Do krajiny nesmeli vstúpiť: chorí, najmä na infekčné nemoci, negramotní, a úplne nemajetní – prisťahovalec musel mať majetok, min. 10 dolárov v hotovosti, alebo sponzora, ktorý by sa za neho zaručil. Preto musel každý imigrant absolvovať lekársku a právnu kontrolu. Po prevezení na ostrov Ellis Island oddelili mužov od žien a detí. Všetkých zoradili do radu a čakala na nich vstupná zdravotná prehliadka.

Čakanie pred vchodom do Imigračného úradu na lekársku prehliadku a vstupný pohovor s prisťahovaleckým úradníkom.

Lekárska prehliadka.

Prehliadka začala už pri vstupe do hlavnej haly. Do haly viedli schody, na konci ktorých stál lekár a pozoroval prichádzajúcich hore schodmi. Všímal si, či niektorý z nich nekríva, či nie je veľmi zadýchaný, či sa u neho navonok neprejavuje nejaká fyzická, psychická alebo motorická porucha. Následne ich kontroloval očný lekár, ktorý po rýchlom zbežnom vyšetrení rozhodol, či dotyčný pokračuje ďalej, alebo ho poslal na detailnejšie vyšetrenia, alebo ho hneď vrátil na najbližší parník do jeho krajiny, odkiaľ prišiel.

Od očného lekára ho poslali na ďalšie vyšetrenia, kde sledovali duševné či fyzické deformácie, nákazlivé choroby, tehotenstvo, pohlavné choroby a podobne. Po každom vyšetrení prisťahovalcovi na hruď napísali kriedou znak, ktorý predstavoval v skratke jeho diagnózu.

Po vyšetreniach čakal prisťahovalca pohovor s úradníkom, ktorý mal pred sebou spis o všetkom, čo sa jeho osoby týkalo. Tento spis bol doplnený o jeho chorobopis, ktorý mu lekári vystavili. Všetky tieto náležitosti boli podrobne skúmané a na ich základe sa úradník rozhodol, či prisťahovalca do krajiny pustí, alebo nie. Úradníkovi často pomáhal tlmočník, keďže väčšina prisťahovalcov neovládala anglický jazyk. Každému bolo položených tridsať dva otázok, v ktorých sa ho pýtali na jeho meno, vek, povolanie, krajinu pôvodu, či je vzdelaný, či vie písať, čítať, koľko peňazí si nesie so sebou a podobne. Ak mali kontrolovaní nejaké problémy umiestnili ich do tzv. „väzby“. Napríklad ženy s deťmi, ktoré cestovali samé, museli v tejto väzbe počkať, kým pre nich neprišiel ich manžel. Ľudia, ktorí cestovali bez peňazí, museli počkať na niekoho, kto im prinesie peniaze, alebo sa za nich verejne finančne zaručí. Chorí a tehotné ženy boli nútené ostať v nemocnici. Zločinci a políciou hľadané osoby boli hneď zadržané a vyhostené. Táto väzba trvala pre niekoho pár hodín, pre iného pár dní, no našli sa aj takí, ktorí tam strávili niekoľko mesiacov. Približne 80% všetkých prisťa-hovalcov strávilo na Ellis Island len niekoľko hodín. Ostatní prisťahovalci boli zadržaní pre nejakú zdravotnú alebo administratívnu príčinu a len 2% boli automaticky vyhostení z krajiny.

V Amerike

Slováci sa usádzali v priemyselnej oblasti v severovýchodnej oblasti v štátoch New York, New Jersey, Illinois, Connecticut, Ohio, ale najmä v Pensylvánii, kde sa mesto Pittsburg stalo najväčším strediskom Slovákov. Život v Amerike bol pre pre nich ťažkou skúškou. Po neľahkých udalostiach doma, ťažkej a nepríjemnej plavbe po mori, stresujúcich podmienkach na Imigračnom úrade sa dostali do ďalšej neľahkej situácie. Prvoradou úlohou bolo usadiť sa, nájsť si čím skôr prácu a začať sporiť. Vysťahovalci zo Závažnej Poruby boli v drvivej väčšine nekvalifikované pracovné sily, preto sa zamestnávali v baniach, oceliarňach a ako poľnohospodárski robotníci. Práca v týchto profesiách bola často oveľa ťažšia ako doma, no pláca sa nedala ani zďaleka porovnať. Baníci a pracovníci v železiarňach mohli zarobiť až $1.50 - $2.00 na deň. Doma by pritom zarobili niečo okolo 15 – 30 centov. Zatiaľ čo muži pracovali v baniach a továrňach, ženy sa buď starali o domácnosť alebo o ubytovne, prípadne tiež pracovali. Muži pracovali v neľudských podmienkach, pri nedostatočnej hygiene, v uzavretých priestoroch v baniach a továrňach. Časté boli smrteľné úrazy.

Budova Imigračného úradu dnes. V budove sídli múzeum prisťahovalectva „Ellis Island Immigration Museum“.

Porubänia sa pripájali k už existujúcim slovenským komunitám, zapájali sa do činnosti slovenských spolkov, prispôsobovali sa novým životným podmienkam. Spomenúť ale treba, že pri krstinách, sobášoch, pohreboch, zábave a iných príležitostiach dôsledne zachovávali zvyky, tradície a obrady z domova.

Život Slovákov v Spojených štátoch výstižne charakterizoval významný dejateľ K. Čulen, keď povedal: „Nikde nebolo Slovákom tak dobre ako v Amerike, ale nikde netrpeli toľko ako v Amerike“.

Vysťahovalci a rodná Závažná Poruba

Vysťahovalci mali na rodnú obec veľký a dlhodobý vplyv, ktorý doteraz nebol preskúmaný. Vysťahovalcov rozdeľujeme na dve skupiny.

Osoby ktoré išli do USA na určitú dobu – napríklad na päť rokov – pracovať a s našetrenými dolármi sa vrátiť domov. Takéto dočasné vycestovanie za zárobkom nazývame migrácia.

Na zárobky odišli ženatí muži v počte 25 mužov. Zvyčajne sa vrátili všetci, v USA zostali z nich výnimočne iba jednotlivci. Ktorým sa v Amerike zapáčilo a chceli tam zostať, povolali svoje manželky aj s deťmi a usadili sa tam natrvalo. Za svojimi mužmi odcestovalo sedem manželiek aj s deťmi, takže domov sa vrátilo 18 mužov. Za ušetrené prostriedky doma vyplatili prípadné dlhy, kúpili pôdu a väčšinou postavili nové murované domy. Tieto „amerikánske“ domy stoja dodnes. Navrátilci výrazne zlepšili sociálne postavenie svojich rodín, môžeme ich považovať za majetných gazdov. Okrem peňazí prinášali z demokratického a podnikateľského prostredia USA nové nápady a podnety.

Druhá skupina vysťahovalcov sa rozhodla odísť natrvalo a usadiť sa v USA (emigrácia). Boli to väčšinou mladí a slobodní chlapci a dievčatá, spolu 23 osôb, z ktorých sa vrátilo domov veľmi málo. K nim treba pripočítať 7 vydatých žien, ktoré odišli za manželmi a 7 ženatých mužov, ktorí v USA zostali, spolu 14 osôb. Celkove sa zo Závažnej Poruby trvalo vysťahovalo 37 osôb. Ich pomoc rodnej obci bola iného charakteru a bola dlhodobá. Mladí ľudia si v USA dobre pamätali v akom chudobnom a zaostalom prostredí vyrastali a ako stále ťažko a chudobne žijú ich príbuzní doma. Preto po celý život posielali svojim rodinám určité finančné prostriedky. Ich výšku nepoznáme, pravdepodobne to neboli vysoké sumy, ale aj to málo dolárov ktoré pravidelne posielali, doma určite pomohlo.

Vzhľadom na veľkú a dlhodobú pomoc domovu, ktorá bola v tom najťažšom období, je správne keď ich mená budú zaradené do pamäti obce.

PhDr. Juraj Laššuth

ŠKOLSKÉ ZRKADIELKO

Oslava narodenín ako má byť

K narodeninám už tradične patrí torta, balóny a výborná nálada. 22.4. 2016 mala narodeniny naša planéta ZEM. Pozvali sme si hostí - našich predškolákov a pána starostu.

Program nám pripravili zamestnanci NAPANT-u. Vytvorili šesť stanovíšť s pútavými úlohami a svojou odbornosťou a profesionalitou vyvolali nielen u detí, ale aj u pedagógov mimoriadny záujem.

Témy ochrany životného prostredia, poznávania zvierat podľa zvukov, orientácie sa v teréne podľa mapy i bez nej, o živote a úžitku včiel, poznávania drevín, o živote netopierov zvládli deti výborne. Test v závere sa vyhodnocoval veľmi ťažko a skončil s veľmi malými rozdielmi. No víťaz je zväčša len jeden a tak víťazná skupina si pochutila na torte. No ani ostatní nevyšli naprázdno. Sladká odmena sa ušla všetkým a dobrý pocit z množstva nových informácií a krásne stráveného predpoludnia v nás bude dlho doznievať.

text: Mgr. Mária Boltižiarová,
foto: Oľga Dzúrová

Poďakovanie

Spolu s deťmi z MŠ veľmi pekne ďakujeme za milé pozvanie, za priateľské prijatie medzi veľkých školákov a aj za sladkú odmenu. Pútavým programom sme sa dozvedeli veľa nového čo obohatilo naše vedomosti. Tešíme sa na ďalšiu spoločnú akciu.

Lucia Bačíková

Lepšie jedno leto, ako sto zím.

Bezpečne na ihrisku

Piatok 3. jún bol pre našich žiakov výnimočný. Ráno sa každý ponáhľal do školy na bicykli, alebo kolobežke. Najskôr sme si zopakovali vedomosti z dopravnej výchovy.

Pani policajtka im ukázala, čo všetko musí mať každý bicykel, a tiež im porozprávala o bezpečnosti cestnej premávky. Potom si žiaci všetko vyskúšali aj prakticky – na skutočnom dopravnom ihrisku so svetelnými semaformi a značkami, absolvovali slalom i jazdu zručnosti na bicykli, zdravotnú prípravu. Každý sa mohol výtvarne prejaviť a spoločne vznikol plagát s dopravnou situáciou. Na počítačoch si v rámci portálu KOZMIX overili svoje teoretické vedomosti.

Ďakujeme Obvodnému oddeleniu PZ v Liptovskom Mikuláši za vynikajúcu spoluprácu a užitočne strávený deň.

Objavovali sme spevácke talenty

Mladšia kategória na stupni víťazov.

Speváckej súťaže detí a mládeže v interpretácii slovenskej ľudovej piesne Slávik Slovenska sa každoročne zúčastňujú aj žiaci ZŠ Milana Rúfusa.

Najskôr sa predstavili v triednych kolách a tí najspevavejší postúpili do školského kola.

Porota rozhodla takto:

Mladšia kategória:
1. miesto: Nikolka Dvoranová
2. miesto: Marek Hodža
3. miesto: Tomáško Vretenár

Staršia kategória:
1. miesto: Lukáško Habarka
2. miesto: Sonička Sorgerová
3. miesto: Anička Beňová

text i foto: Mgr. Zuzana Hlavnová

Tvoja správna voľba
projekt

Žiaci 3. roč. navštívili interaktívnu tvorivú dielňu na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Liptovskom Mikuláši. Na troch mobilných paneloch boli zobrazené základné informácie o alkohole, tabaku, drogách a dôsledkoch ich užívania. Cieľom bolo, aby sa žiaci oboznámili s negatívnymi účinkami fajčenia, alkoholu a iných drog na zdravie a správanie jednotlivca a ich elimináciu. Žiaci 3.roč. pri tejto príležitosti vytvorili projekty, ktoré boli vystavené v priestoroch.

Text a foto: KJ

M. Mišík 3.roč.

Predškoláci s prvákmi uspávali draka

V našej základnej škole sa stretlo 10. marca 2016 v prváckej triede viac žiakov ako obyčajne. Zavítali k nám predškoláci s pani učiteľkami.

Pani učiteľka Štrkolcová všetkým predstavila deväťhlavého draka, ktorého museli uspať plnením úloh. Potom mohli vyslobodiť princeznú Elvíru.

Úlohy boli rôzne - od skladania slov, čítania viet, riešenia príkladov, spievania, písania písmen, vypracovania a vymaľovania pracovného listu predškolákmi, práci na interaktívnej tabuli... Všetko sa darilo a čas utiekol ako voda.

Po vzájomnej výmene darčekov sme sa rozlúčili, no nie nadlho. 12. apríla sme sa stretli pri zápise do 1. ročníka.

text. Mgr. Mária Boltižiarová,
foto: Mgr. Z. Hlavnová

Sláva nášmu výletu...

Na Deň detí sme sa autobusom vydali do Vysokých Tatier. Navštívili sme Beliansku jaskyňu, kde sme videli peknú výzdobu a priezračné jazierka.

Najkrajšia bola svetelná šou v hudobnej sieni. Rezeň s hranolkami v Kolibe nám veľmi chutil. Po obede sme navštívili Múzeum Tanapu v Tatranskej Lomnici, kde sme obdivovali zvieratká, rastliny, kroje i celkovú históriu a premietli nám film od vzniku Tatier až po dnešok. Pokračovali sme do ďalšieho SKI múzea, kde sme videli prvé snežnice, boby, korčule, lyže a dozvedeli sme sa ako sa vyrábali. Tu sme si na pamiatku mohli kúpiť ručne vyrobené magnetky a pohľadnice. Výlet sa nám vydaril a tak sme sa šťastne vrátili domov.

Veľké poďakovanie patrí nášmu Rodičovskému združeniu, ktoré nám tento výlet zaplatilo a pani učiteľkám za zorganizovanie.

Zo školy v prírode druháci píšu listy

• *Ochranári medzi nami*

Milá Ivka,

ako sa máš? Ja sa mám dobre. Boli sme v škole v prírode. Bývali sme v hoteli v Račkovej doline. V pondelok sme vyrábali čelenky. V utorok sme boli na výlete na Štrbskom plese. V stredu sme išli do skanzenu v Pribyline. Vo štvrtok sme sa kúpali v hoteli Permon. Mali sme aj indiánske súťaže v hľadaní pokladu. Vyhralo biele družstvo. V ňom som bol aj ja. Veľmi sa mi tam páčilo. Už sa teším, keď k Vám prídem.

Tvoj Miško

Milá maminka!

Včera sme boli v Pribyline. Dnes ideme na Permon. Večer sa hráme na indiánov... Som v zelenom tíme. Zajtra ideme hľadať poklad! Teším sa na Teba.

Tvoja Vikiki

• *Boli sme Indiáni*

Milá mama,

prvý deň sme sa ubytovali. Druhý deň sme si robili čelenky a mali sme prvú súťaž. Tretí deň sme boli na prechádzke a mali sme ďalšie dve súťaže. Štvrtý deň sme boli na Permone a posledný deň sme hľadali poklad.

Ahoj, Tvoj Jakub

Milá mamička!

V škole v prírode sme ubytovaní v hoteli. Bývame na 3. poschodí. Sme 4 dievky: Natálka, Viki, Klaudia a ja. Škoda, že tu nie si. Je tu dobre a sme Indiáni. Pani učiteľky pre nás nachystali súťaže. Som rada, že som tu. Na tých súťažiach sme hádzali šiškou do kruhu. Hľadali sme aj zlato a to boli cukríky, ktoré nám schovali do lesa. Boli sme rozdelení v družstvách. Ja som bola ružové, ale boli tam aj červené, biele, fialové, zelené a modré. My sme boli na 2. mieste. Ale bieli boli na 1. mieste a mali 71 bodov a my sme mali 69. Robili sme si indiánske tričká so zvieratkami a kvietkami. Boli sme v skanzene, robili sme zemiakové placky a teta nám rozprávala o histórii – o cisárovi, rodinnom kmeni a inom. Boli sme aj plávať na Permone. Padali krúpy, ale nie až tak veľa.

Chýbaš mi, mám Ťa rada.

Od Tvojej Elky

Drahý priateľ!

Je to už rok, čo sme sa videli naposledy. Včera som dával do poriadku veci a našiel som Tvoju adresu. Rozhodol som sa napísať Ti list, v ktorom by som Ťa zároveň rád pozval na návštevu Slovenska. Ako som Ti už na poslednej návšteve u Teba rozprával, bol by som nesmierne rád, keby si aj Ty mohol vidieť Slovensko – môj kraj a mesto, kde žijem. Mám pre Teba pripravený program spojený s návštevou miest blízkych môjmu srdcu. V prvom rade Ťa rád prevediem mojim mestom, kde žijem, učím sa. Budem veľmi rád, ak prijmeš moje pozvanie. Ešte je toho veľa, čo Ti chcem porozprávať, ale to si nechám na naše stretnutie. Dúfam, že sa čoskoro uvidíme. Čakám na Tvoju odpoveď.

S pozdravom Koľa

Johann Gutenberg

Kto sa narodil v Mainz meste?
Áno správne vynálezca kníhtlače.
Slávny Johann Gutenberg,
bol to zlatník tomu ver!
On to vedel s tými kovmi,
povedal si „ Chcem byť slávny !“
Musím vymyslieť niečo nové,
niečo, čo podporí vzdelanie.
Kníh na svete je veru málo,
vymyslím niečo, aby sa to dalo,
rýchlejšie vyrobiť.
A tak skúšal vytvoriť,
písmenká, čo by mohol
stále dookola vytlačiť.
Skúšal, skúšal celé dni,
no stále vynález nebol perfektný.
Išiel si dať pohár vína,
keď tu vidí lis.
„ Z toho sa dá tlačiť kniha!“
zvolal vynálezník.
Potom tlačiť to šlo ľahko,
až kým prišiel čas, splatiť dlh.
Johann slávil veľmi krátko,
a zomrel chudobný ako plch.

Nika Tkáčová

Na školu v prírode som sa veľmi tešil. Cestou na hotel Akademik sme sa stále rehotali na všakovakých maličkostiach. Po príchode na miesto ma prekvapil veľký horský hotel. Hneď po obede sme súťažili o zaujímavé ceny. Večer sme si vyrábali indiánske čelenky. Potom sme sa rozprávali do neskorej noci. Na druhý deň sme vstali veľmi skoro, aby sme stihli rozcvičku. Pani učiteľky nám ohodnotili izby a my sme išli na prechádzku s pánmi z TANAPU. Po obede sme išli na Štrbské pleso s pekným výhľadom na skokanský mostík a hotel Patria. Po večeri sme si vyrábali indiánske totemy. v stredu ráno sme vstávali neskoro, aj tak nám bolo veselo. Po obede sme išli do Pribyliny a zmokli sme ako myši. Piekli sme si tam zemiakové lokše. Večer sme súťažili ako Indiáni. Ďalší deň ráno prišli horskí záchranári aj so psami. Jeden sa volal Beny a druhý Bak. Beny mal päť rokov a Bak štyri a pol. Záchranári nám predviedli záchranu horolezca. O trinástej hodine sme išli plávať na hotel Permon. Vyšantili sme sa tam do sýtosti. V piatok ráno rozcvička nebola, lebo pršalo. Keď sme sa balili, uvedomili sme si ako nám bolo dobre. Výlet by som si zopakoval.

Adam Sálus, 4. ročník

V pondelok som prišiel do školy, veľmi som sa tešil. Odchádzali sme do školy v prírode. Trpol som, aby nás rozdelili do izieb tak, ako sme chceli. Dopadlo to dobre. Po ubytovaní sme šli za hotel, kde nás rozdelili do tímov. Ja som bol kapitánom fialového družstva. Súťaže boli ľahké, ale aj tak sme nezvíťazili. Súťažili sme v hode šiškou do kruhu. Potom sme museli bežať po lano a späť. Vyrábali sme si aj indiánske čelenky. Večer sme boli dlho hore asi do pol dvanástej.

V utorok sme mali rozcvičku a upratovali sme si izby. Potom sme išli na náučnú

prechádzku s ujami z TANAP-u. Poobede sme nastúpili do autobusu a išli sme na Štrbské pleso. Prešli sme ho celé dookola. Kúpil som si tam štyri balenia „diaboliek“ a jeden“ prdiaci sliz v záchode“. Mamina mi išla naproti autom. Prestúpil som do auta a išiel som na karate. Tréning som „odflákol“, lebo som myslel na školu v prírode. Keď som sa vrátil, mali sme ďalšie súťaže: stavanie našich vlastných totemov.

Každé družstvo dostalo pierko na čelenku. Náš totem bol v tvare orla s dlhými krídlami.

V stredu sme išli pešo do Pribyliny. Piekli sme si tam lokše. Potom začala búrka. Padali veľké krúpy. Cesta autobusom na hotel bola rýchla. Po večeri sme mali indiánske súťaže. Vo štvrtok sme bežali vytrvalostný beh. Po raňajkách sme si robili indiánske tričká. Potom sme šli na prednášku so záchranármi z horskej služby. Mali dvoch psov jeden sa volal Benny a druhý Bak.

Večer sme mali opäť indiánske súťaže a hľadali sme poklad. V piatok ráno sme sa balili. Bol upršaný deň. Po obede sme si zobrali batožinu a nastúpili sme do autobusu. Nechcelo sa mi ísť domov. Cesta domov bola krátka, do školy sme prišli skôr. V škole v prírode bolo dobre, veľmi dobre. Bol to najlepší týždeň v mojom živote. Chcel by som si to zopakovať.

Oliver Kováč, 4. ročník

Ocino je najlepší

Ten náš tato najlepší je,
môžu nám ho závidieť.
Život vždy s ním zábavný je,
rozveseliť hneď nás vie.

Dnes mu chceme za to
veľkú vďaku vyjadriť.
Že je taký super tato,
netromfne ho veru nik! :)

Nielen maminky majú sviatok druhú májovú nedeľu, ale aj ockovia tretiu júnovú nedeľu. A tak sa tretiaci pýtajú: „OCINO, SPOZNAL SI SA?“

Foto: K.Jelínková, zdroj básničky: internet

Oslava písmeniek

Oslava písmeniek 25. mája 2016

Oslava - iná ako ostatné, ale pre nás rodičov určite nezabudnuteľná.

Deti, ktoré v septembri po prvýkrát neisto kráčali do tej „Veľkej školy“, zrazu pred nami rodičmi čítali texty, hrali sa s písmenkami, so slovami. S matematikou sme sa zahrali aj my veľkí spolu s nimi a to ani zďaleka nebolo všetko. Na oslave nechýbal ani zabalený darček a torta s ohňostrojom, ktorú si títo ozajstní malí študenti za podané výkony určite zaslúžili.

Poďakovanie v mene nás všetkých rodičov patrí triednej pani učiteľke Mgr. Monike Štrkolcovej, za obrovský kus práce, za trpezlivosť, za srdce, ktoré naším deťom denne odovzdáva. Ďakujeme.

Tiež ďakujeme za pripravenú oslavu celému kolektívu základnej školy a tete Lydke za výbornú tortu.

text: -lb-, foto:-dm-

Zápis do prvého ročníka

Na našej škole sa uskutočnil 20. 4. 2016 zápis žiakov do prvého ročníka. Zapísali sme 21 detí, ktorí dosiahli vek 6 rokov do 31.augusta tohto roku.

Niekoľko rodičov sa rozhodlo pre odklad školskej dochádzky. Na zápise boli pani učiteľky z MŠ a odbornú pomoc poskytla odborníčka z CPPPa P. Veľmi nás tešia slová pochvaly od rodičov starších žiakov, našich absolventov a záujem rodičov z Liptovského Mikuláša. Slová podpory a ocenenia vyslovil aj starosta Ing. Pavel Beťko, ktorý nás v čase zápisu navštívil.

Zápis prebiehal v príjemnej atmosfére. O milé uvítanie predškolákov sa postarali staršie spolužiačky, o malé občerstvenie pre deti a rodičov pani Petrášová.

Pani učiteľky vypracovali s každým dieťaťom prvý zošit so zaujímavými úlohami. Skonštatovali, že deti boli výborne pripravené a každý si zaslúžil darček a udelili mu Pamätný list.

Mgr. Mária Boltižiarová

Marec v obecnej knižnici

Marec - mesiac knihy bol vyhlásený na počesť Mateja Hrebendu (10. 3. 1796 - 16. 3. 1880), rozširovateľa slovenských a českých kníh, šíril kultúru a osvetu.

Obecná knižnica odštartovala mesiac knihy, ktorý je už tradične zameraný na knihy a čítanie, zaujímavými ponukami nielen pre jej čitateľov, ale aj pre ostatných záujemcov. Počas jej výpožičných hodín v dňoch 7. marca a 10. marca 2016 (aktivita sa konala v rámci Týždňa slovenských knižníc), bola ponúknutá registrácia novým čitateľom bez poplatku, možnosť vrátenia kníh nad stanovenú výpožičnú dobu tiež bez sankčného poplatku. Registráciu využilo 5 nových čitateľov. Mnohí využili aj možnosť vrátenia kníh, ktoré mali vypožičané dlhšie ako je stanovená výpožičná doba. Bola som milo prekvapená. Som rada, že sa nám vrátili knihy, o ktoré mali záujem naši čitatelia. Týmto by som chcela vyzvať aj ostatných čitateľov, ktorí túto príležitosť nevyužili, aby tak spravili čo najskôr a brali ohľad aj na ostatných, ktorí možno práve tú vašu knihu potrebujú. Knihy sú pre všetkých.

V rámci tohto mesiaca, 16.3.2016, počas informačnej výchovy, navštívili našu obecnú knižnicu, spoločne s pani učiteľkami Luckou Bačíkovou a Alenkou Guráňovou, deti z materskej školy. Porozprávali sme sa ako vzniká kniha, ako sa správame ku knižkám, ako sú knihy v knižnici umiestnené a kto všetko a za akých podmienok môže navštíviť našu obecnú knižnicu. Informačná výchova bola zameraná práve na túto kategóriu detí. Detičky potvrdili, že knihy čítajú s pani učiteľkami a mnohé aj doma s rodičmi.

Marec - mesiac knihy sme zakončili veľkonočnými tvorivými dielňami 21.3.2016. Záujem o túto aktivitu prejavilo 12 detí. Ozdobili si vajíčka z polystyrénu, vyrobili kuriatka z rolky toaletného papiera. Výtvory boli naozaj veľmi pekné.

Verím však, že návšteva obecnej knižnice mesiacom marec nekončí, ba práve naopak. Povzbudí naše deti, aby sa opäť vrátili k čítaniu kníh, a aby ich uprednostnili pred výdobytkami výpočtovej techniky, ktoré na nich striehnu z každej strany.

Veď ako povedal Seneca: „Kniha je základom poznania, učiteľom vekov a vládcom kráľovstva ducha.“

Text: -Ľudmila Kráľová,
foto: -Dušan Migaľa-,

Čína – splnený sen

Lepšie je raz vidieť, ako stokrát počuť

Čína svojou kultúrou s nádychom tajomnosti a exotiky inšpiruje ostatný svet už 4 000 rokov. Svojou rozlohou je najväčší štát východnej Ázie a štvrtý najväčší na svete. S počtom obyvateľov vyše 1,3 miliardy je najľudnatejšia krajina na svete. Ešte pred pár rokmi mohla mať čínska rodina len jedno dieťa. V súčasnosti už môžu mať dve.

• *Terakotova armáda a my*

Sny sa nám splnili

Každý človek v živote o niečom sníva. Vierka Brantálová už pred desaťročím začala snívať o spoznávaní Číny. Dlhé roky sa jej nedarilo splniť si tento sen. Keď mi navrhla podniknúť s ňou túto poznávaciu cestu, najskôr som váhala, ale keď sme našli vhodný termín, využila som ponúkanú príležitosť na spoznávanie nám vzdialenej krajiny so starobylou kultúrou. V živote som využila viaceré príležitosti, ktoré priniesli obohatenie môjho života. Rovnako to bolo aj pri tejto ceste, preto sa môžeme podeliť o naše zážitky aj s čitateľmi Porubských novín.

Čína nielen pre milovníkov histórie

Vybrali sme si poznávací zájazd „Čína pre milovníkov histórie“. Dnes ho môžeme pomenovať „Čína nielen pre milovníkov histórie“. Cestu sme začali na letisku vo Viedni. Pri prestupe v Dubaji sme si prezreli jedno z najväčších nových svetových letísk, čo bolo prvým veľkým zážitkom. Naše poznávanie pokračovalo letom do Šanghaja v súčasnosti najväčším poschodovým lietadlom. V Šanghaji sme sa spojili s ďalšími účastníkmi zájazdu, ktorí si už boli pozrieť Macao a Hongkong. Pobyt v najväčšom meste Číny s 25 miliónov obyvateľov, ktoré je považované za centrum najrýchlejšie sa rozvíjajúcej svetovej ekonomiky, sme začínali uvítacou večerou, ktorú nám spríjemnilo vystúpenie čínskych tanečníc. Ubytovanie, stravovanie a starostlivosť slovenských i čínskych sprievodcov počas celého pobytu boli profesionálne na výbornej úrovni. Poznávanie Šanghaja sme začali prevezením sa najrýchlejším vlakom sveta Maglev, ktorý pri našej jazde dosiahol maximálnu rýchlosť 431 km/hod. V modernom centre Putong sme sa vyviezli na najvyššie položenú vyhliadkovú plošinu sveta vo výške 472 m vo Svetovom finančnom centre. Budova sa podľa jej tvaru označuje „Otvárak“. Takto sme z vtáčej perspektívy uvideli časť sídlisk s množstvom 30 poschodových mrakodrapov, ktoré sa stavajú vo väčšine čínskych miest, aby prilákali ďalších obyvateľov z vidieka na prácu a život v meste. Ako prvú historickú pamiatku sme navštívili Chrám jadeitového Budhu, poprechádzali sme sa v 400 ročnej mingskej záhrade a potúlali sa uličkami starého čínskeho bazára – jedno z mála centier typickej čínskej architektúry v Šanghaji. Zážitkom bolo aj spoznanie ako sa získavajú perly z morských perlorodiek, keď sa získa jedna krásna perla a z umelého chovu, keď jedna perlorodka dá aj 20 rôzne veľkých deformovaných perál. Bohatý celodenný program sme ukončili večernou plavbou po Hangpu – jednej z riek, ktoré pretekajú Šanghajom a uvideli sme vysvietené mesto.

Hangzhou – najkrajšie mesto sveta

Za ďalším poznávaním sme sa presunuli autobusom do mesta Hangzhou (8,5 mil. obyvateľov). Marco Polo ho označil za najkrajšie mesto sveta. Čínski cisári dali predĺžiť Veľký kanál až sem, v celkovej dĺžke 1 800 km, aby si po ňom privážali najkrajšie dievčatá do svojho sídla. Medzi pamiatky UNESCO je zapísané Západné jazero, ako vrcholný skvost čínskej krajinnej architektúry, ktorá inšpirovala celý Ďaleký východ. Žiaľ, že skutočnú krásu tohto skvostu my sme si nemohli vychutnávať- videli sme ho len za vytrvalého dažďa. Priamo na jednej čajovej plantáži sme sa osviežili najlepším čínskym zeleným čajom. Dozvedeli sme sa, že najkvalitnejší čaj je z marcového zberu, ktorý sa robí ručne a ďalšie dva zbery sa robia strojmi. Historickú pamiatku, ktorú sme si v tomto meste ešte pozreli, bol chrám Ling Jin, jeden z najvýznamnejších budhistických chrámov celej Číny.

• *Uvítacia večera*

• *V bonsajovej záhrade*

Pagoda na Tigrom kopci

Pozdĺž Veľkého kanála sme sa presunuli do mesta Suzhou (10 mil. obyvateľov), ktoré je označované ako mesto vody, prieplavov, mostov, záhrad a hodvábu. Starobylé mesto s dvetisíc päťsto ročnou históriou sme si pozreli najskôr plavbou po jej kanáloch, kde sme uvideli staré domy, v ktorých stále pulzuje čulý život, rôzne typy mostov a mostíkov, uvideli sme krásnu bonsajovú záhradu a vyšli sme k šikmej pagode na Tigrom kopci. Zaujímavá bola aj večerná prechádzka starým mestom a spoznanie nočnej farebnosti čínskeho mesta. Záhrada majstra sietí je považovaná za jedno z najkrajších oddychových miest celej Číny zaregistrovaných ako pamiatka UNESCO. Spoznali sme tisícročia starú techniku výroby najvzácnejšieho artiklu, ktorý do Číny priťahoval už Starý svet a dal vznik hodvábnej cesty z Číny na západ. Videli sme ako si húsenice priadky morušovej „pochutnávajú“ na listoch moruše. Neskôr sa zakuklia a vytvorené kokóny sa triedia. Ak je v kokóne zakuklená jedna larva, ide na spriadanie, ak je ich viac, kokóny sa rozvlákňujú a slúžia po navrstvení ako výplň do paplónov. V centre mesta sme navštívili taoistický chrám a rozlúčili sa s mestom, ktoré je považované za čínske Benátky.

Terakotová armáda cisára Qina

Nočným ležadlovým rýchlikom sme sa presunuli do bývalého hlavného mesta vtedajšej Ríše stredu, z ktorého vládlo 13 dynastií do mesta Xi´an (6,5 milióna obyvateľov). Toto mesto je považované za najhistorickejšie mesto v Číne. V čase našej Veľkomoravskej ríše mal milión obyvateľov a bol najväčším mestom na Zemi. Pred 2200 rokmi sa kráľ jedného zo štátikov rozdrobenej krajiny rozhodol ukončiť storočia bojov a vyhlásil sa za prvého zjednotiteľa ríše. Bol to cisár Qin (čítaj Čin), ktorého meno dalo základ pre názov Ríše stredu v mnohých jazykoch. Mal však jednu slabosť – obavu zo smrti a z toho čo príde po nej. Preto si nechal vybudovať posmrtné impérium, ktorého časť v sedemdesiatych rokoch minulého storočia náhodne na svojom poli objavil jeden z roľníkov. V súčasnosti je to jedno z najfascinujúcejších archeologických nálezísk 20. storočia (UNESCO). Tak sme aj my mohli spoznať terakotovú armádu ci-

sára Qina, ktorú archeológovia postupne odkrývajú z piesočných nánosov. Presunuli sme sa k Veľkej husej pagode, odkiaľ sa budhizmus šíril do celej východnej Ázie.

Žiadne fitká, cvičia všade

Čína je etnicky veľmi pestrá a tak je to aj v Xi´ane. Mali sme možnosť navštíviť moslimskú štvrť Chuejov a pristaviť sa pri jednej z najexotickejších mešít sveta. Čas nám zostal aj na večernú prechádzku po trhu s možnosťou ochutnávky jedál strednej Číny. V nasledujúce krásne slnečné dopoludnie sme sa pozerali na toto historické mesto zo zachovalých mestských hradieb. Široké hradby sme prešli na bicykloch a porovnávali staré mesto vnútri hradieb a novú výstavbu za hradbami. Všade bolo veľa zelene a v parkoch sme videli cvičiacich Číňanov, ktorí si takto udržujú svoju kondičku. Nepotrebujú na to žiadne fitká. Keď sa po druhej svetovej vojne rozhodovalo, ktoré mesto bude hlavným, Peking zvíťazil pred Xi´anom len o jeden hlas.

• *Les pagod*

Popoludní sme sa denným rýchlovlakom presunuli do provincie Henan. Oblasť je pokladaná za kolísku čínskej civilizácie a mesto Luoyang je tiež jedným z historických miest ríše (6,5 miliónov obyvateľov). V jeho okolí sa nachádzajú ďalšie pamiatky UNESCO. Najskôr sme uvideli jaskyne Longmen. Je to 2340 skalných výklenkov, tisícky nápisov a stél starých 1500 rokov, desiatky budhistických pagod a desaťtisíce sôch budhov rôznej veľkosti. Historici uvádzajú, že za touto pamiatkou je cisárovná Wu, ktorá si tak chcela zlepšiť svoju karmu, lebo k moci sa dostala prostredníctvom intríg a vrážd. Na druhej strane oproti tomuto zachovanému umeniu budhizmu v krásnom lesnom prostredí stojí Čankajškova vila, ktorú sme si tiež prezreli.

Šaolinský chrám a bojové umenia

Ďalší deň sme prežili v Šaoline. Dopravili sme sa k Lesu pagod s vyše 200 pagodami postavenými z tehál a kameňa s hrobkami najväčších majstrov a príbehmi zo zakladania tohto legendami opradeného umenia. Po krátkej prechádzke sme navštívili slávny Šaolinský chrám založený v čase, keď zanikala Rímska ríša. V súčasnosti je

• *Kvetinová výzdoba na Námestí nebeského pokoja*

to najznámejší budhistický chrám pre náš západný svet. Šaolin je aj centrum zrodu a rozvoja čínskych bojových umení. Je tu veľká škola bojových umení, ktorú navštevuje okolo 12 tisíc chlapcov a tisíc dievčat. My sme mali možnosť uvidieť vynikajúce vystúpenie bojových umení chlapcov rôzneho veku ako aj organizovaný nástup skupín chlapcov na veľké cvičisko. Večer nás čakal presun nočným ležadlovým rýchlikom do Pekingu.

Slávne pekingské trhy

Bohatý program v Pekingu sme začali prehliadkou Zakázaného mesta. Toto sídlo dynastií Ming a Čching má 9999 miestností a je najrozsiahlejším palácovým komplexom na svete. Je to najkrajšia ukážka čínskej imperiálnej architektúry inšpirovanej taoistickým a opäť moderným Feng Šuej pod ochranou UNESCO. S alternatívnou čínskou medicínou sme sa zoznámili na prednáške v jednom z takýchto centier. Popri zaujímavej prednáške nám maséri urobili príjemnú masáž nôh. Podvečer sme sa prešli po slávnych pekingských trhoch plných najrozličnejších potvoriek na jedenie. Viacerí si na nich pochutili. Večer sme ukončili prechádzkou po štvrti klasických hutongov a občerstvením v ich reštaurácii.

• *Na čínskom múre*

Najväčší cintorín - Čínsky múr

Ďalší deň patril slávnemu Čínskemu múru. Číňania radi tvrdia, že je to jediná stavba viditeľná z Mesiaca. Pravdou však je, že je to najväčší cintorín, lebo pri jeho stavbe v ťažkom horskom prostredí zahynulo veľa mužov a pochovali ich priamo v múre. Žiaľ, mali sme len hodinu času stráviť náročnou prechádzkou po tejto pamiatke UNESCO. Zoznámili sme sa aj s výrobou prevažne ozdobných predmetov z jadeitu. Tento kameň si Číňania cenia nad zlato a diamanty. Aj tu sme našli vojakov z terakotovej armády, s ktorými sme mali možnosť odfotografovať sa.

Príjemná bola prechádzka v areáli Letného paláca – ukážky nádhernej čínskej záhradnej architektúry. Uvideli sme Mramorovú loď cisárovnej Cixi, ktorá nikdy nevyplávala a dostala sa do zoznamu UNESCO. Pobyt v areáli sme ukončili plavbou po jazere Kunming.

Prešli sme sa aj areálom slávneho Vtáčieho hniezda, kde sa v roku 2008 uskutočnili najväčšie letné olympijské hry histórie. Večer sme mali možnosť uvidieť vynikajúce predstavenie čínskych akrobatov.

• *Jaskyne Longmen*

Mao-ce-tung

Posledný deň pobytu v Číne sme začali pri modernej budove Opery. Je považovaná za jednu z najkrajších moderných stavieb planéty. Popri budove ich parlamentu sme sa presunuli na priestranné Námestie nebeského pokoja, kde je zakázané jazdiť na bicykli, ale tanky môžu. Pokoj na tomto námestí nie je. Je tam veľké množstvo ľudí. V čase našej prechádzky po námestí bolo sprístupnené Mauzóleum Mao-ce-tunga a k nemu prichádzali davy Číňanov. Námestie má obdivuhodnú kvetinovú výzdobu. Historickú prehliadku sme ukončili návštevou Chrámu nebies. Je to miesto, kde chodil len panovník, aby sa modlil za dobrú úrodu. Budova je celá z dreva a stala sa symbolom mesta.

Zaujímavý bol aj návrat domov. Leteli sme cez deň a mohli sme sa pokochať nádhernými pohľadmi na masív Himalájí.

Zážitky z tohto poznávacieho zájazdu budú v nás ešte dlho rezonovať.

Viera Brantálová a Anna Kováčová

Prezident T. G. Masaryk bol občianskym krstným otcom projektanta dvoch evanjelických kostolov

Narodil sa v ten istý deň ako prvý československý prezident Tomáš Garrigue Masaryk. Osobne sa s ním stretol a prezident bol dokonca jeho občianskym krstným otcom. Celý život pracoval ako projektant, podľa jeho návrhov postavili evanjelické kostoly v Železníku a Richvalde. Pre evanjelickú cirkev urobil toho veľa, aj ako predseda Nadácie Jana Amosa Komenského. Viac sa o Tomášovi Miroslavovi Niňajovi dozviete z nasledujúceho rozhovoru.

• Tomáš Miroslav Niňaj oslávil 7. marca 86. narodeniny.

Bývate v Žiline, kde ste prežili väčšinu svojho života, ale pochádzate z Liptova. Kde ste sa narodili?

Som rodák zo Závažnej Poruby, kde bolo veľa murárov, ktorí chodili do sveta, hlavne do Budapešti a Viedne na sezónne murárske práce. Chodievali s nimi aj takzvané šichtovnice, ženy, ktoré im varili, nosili maltu a pomáhali. Aj môj otec bol pôvodne murár, vyučil sa v Pešti, zameriaval sa hlavne na kachliarske práce. Bolo nás viacero súrodencov, najstarší brat zomrel krátko po narodení a sestra ako 14-ročná. Staršia sestra Hanka bola donedávna zvonárkou v Závažnej Porube, ja som sa narodil ako štvrté dieťa v poradí. Závažná Poruba bola kedysi čisto evanjelická obec, žilo v nej asi 1200 - 1300 ľudí. Chodil som do evanjelickej školy, ktorá teraz nesie meno Milana Rúfusa.

Boli ste spolužiaci?

Navštevovali sme tú istú školu, ale on bol o dva roky starší ako ja. V Porube vtedy fungovali rôzne spoločenstvá a spolky, napríklad čitateľský spolok a veľmi aktívny bol dorast evanjelickej mládeže. Milan Rúfus bol jeho predsedom a keď odišiel na gymnázium do Liptovského Mikuláša, zvolili za predsedu mňa. Stretávali sme sa každý týždeň v kultúrnom dome a vydávali sme časopis Mladosť. Písali sme ho u nás doma ručne – atramentom a vydávali v dvoch exemplároch. Členovia, ktorí do časopisu prispievali, boli povinní na stretnutiach svoje články a príspevky čítať a potom bola diskusia a kritika, či to bolo dobré. Takto sme sa vzdelávali a cvičili v písaní, poznávaní aj literatúre. Ja som celkom dobre kreslil, tak som časopis aj ilustroval. V hlavičke na titulnej strane som vymyslel Kriváň a akoby Jánošíka.

Keď ste sa narodili, v Závažnej Porube ešte nebol evanjelický kostol. Kam ste chodievali?

Závažná Poruba bola fíliou Liptovského Jána, tam sme chodievali do kostola – pešo cez kopec – v zime, v lete, čase i nečase, dva kilometre tam a dva nazad. Bol tam pán farár Lukáč, ktorý ma aj konfirmoval. Keď potom v Porube kostol postavili, nemali sme vlastného farára a stále sme boli fíliou. Porubský evanjelický cirkevný zbor sa osamostatnil až po 2. svetovej vojne a ako prvý farár k nám prišiel Ján Jágerský, rodák zo zatopenej obce Sokolče.

Stretli ste sa vraj osobne s prezidentom T. G. Masarykom. Ako k tomu došlo?

To je dlhá história. Otec bol ako vojak na ruskom fronte ranený do nohy. Do Poruby sa prišiel doliečiť a potom sa vrátil na front. Zajali ho a 5 rokov strávil v ruskom zajatí. Ako zajatec robil hospodára u jedného grófa na statku až na Sibíri. Ten gróf mal dcéru a chcel ju vydať za otca, ale otec už bol ženatý. Oženil sa asi pol roka predtým, ako išiel na vojnu, nemohol na to pristúpiť a chcel sa vrátiť domov. Naučil sa dobre čítať aj písať po rusky a keď sa v jedných ruských novinách dočítal, že vznikajú vojenské légie, prihlásil sa do nich. Dostal sa až do Vladivostoku, kde bol vtedy M. R. Štefánik, ktorý légie organizoval. S legionármi sa potom presunul cez Japonské more do Kanady, tam ich vyzbrojili a ošatili a odtiaľ sa československí legionári presúvali cez Atlantický oceán do Európy. Dostali sa do Hamburgu, odkiaľ cestovali vlakom na Slovensko. Domov prišiel otec asi v roku 1923 – 24. Do Okoličného sa dostal vlakom a odtiaľ išiel pešo, autobusy nechodili. Hoci nikdy nefajčil, mal so sebou škatuľku cigár a sľúbil si, že koho prvého z Poruby stretne, tomu ju venuje. A predstavte si, koho stretol...

Žeby prezidenta Masaryka?

Nie, s tým sa stretol až neskôr. V Porube žila jediná cigánska rodina a otec prvého stretol jedného z tej rodiny – volal sa Ištván. Dal mu cigary a on mu pomohol odniesť domov kufor. Potom vzniklo medzi tou cigánskou rodinou a našou priateľstvo, každý sviatok chodili k nám vinšovať. Keď sa Ištvánovi narodilo dieťa, prišiel za otcom, či by mu nešiel za kmotra. A išiel. Dieťa pokrstili v kostole v Liptovskom Jáne.

A ako to bolo s Masarykom?

Prezident Masaryk chodieval do Tatier a do Bystričky pri Sučanoch, kde mal sídlo a keď prišiel na Slovensko, býval tam alebo v Topoľčiankach. Neviem, ako sa otec dozvedel, že prezident je na Slovensku a bude prechádzať cez Okoličné. Obliekol si legionársku uniformu, zobral šabľu aj čiapku, my ako školáci sme robili špalier – stáli sme vedľa cesty. Natrhali sme kvety, ja som ich prezidentovi Masarykovi potom podal. Mal som vtedy asi 6 - 7 rokov. Keď prezident prichádzal na otvorenom kabriolete a videl pri ceste deti a otca v legionárskej uniforme, nechal zastaviť, vystúpil z kabrioletu, pozdravil sa s otcom, zasalutovali, podali si ruky. Rozprávali sa o legionárstve, pýtal sa otca, ako sa má a čo robí. Ja som tomu veľmi nerozumel, lebo som bol malý, ale pamätám sa, že ma prezident pohladil po hlave, keď mu otec povedal: Toto je ten Tomáš, Váš krstný syn.

Vy ste prezidentov krstný syn?

To bolo tak: Vyšiel taký prezidentský výnos, že niektorým deťom môže byť prezident Masaryk občianskym krstným otcom. Podmienkou bolo, aby sa narodili v ten istý deň ako on, čiže 7. marca, volali sa tak isto ako on - čiže Tomáš, a ich otec musel byť legionár. Otec o tom výnose nevedel, upozornil ho na to notár Pavela v Liptovskom Jáne, a preto mi do matriky okrem mena Miroslav dopísali aj meno Tomáš. Narodil som sa 7. marca ako prezident, môj otec bol legionár a mal som meno Tomáš – takže som spĺňal všetky podmienky a prezident Masaryk je mojím občianskym krstným otcom.

Dal vám aj nejaký darček? Stretli ste sa ešte niekedy?

Dostal som vtedy od prezidentskej kancelárie na vkladnú knižku 50 korún, čo za prvej republiky nebolo málo, vtedy mala koruna veľkú hodnotu. Osobne som sa už s prezidentom Masarykom nestretol, ale otec chodieval každý rok na legionárske zlety do Prahy. O legionársku uniformu a šabľu prišiel, keď nás oslobodila Červená armáda... Aj keď som sa s prezidentom Masarykom stretol iba raz, zaujímal som sa o jeho život a filozofiu, veľa som o ňom prečítal. Bola to mimoriadna osobnosť, statočný človek, uznávam ho dodnes.

Je na Slovensku viac detí, ktorých občianskym krstným otcom je T. G. Masaryk?

Myslím si, že na Slovensku som jediný, s nikým takým som sa nestretol.

Po meštianke ste išli študovať do Prešova. Ako si spomínate na študentské časy?

V Prešove som študoval na vyššej staviteľskej škole, ktorá mala veľkú tradíciu. Študovalo sa tam staviteľstvo aj architektúra, štúdium bolo náročné. Na skúškach nás bolo asi 160, nastúpilo nás 36 a skončili sme sedemnásti. Vyučovalo sa celodenne asi do 18. hodiny, cez obed sme mali približne hodinovú prestávku. Učilo sa aj v sobotu, jediný voľný deň bola nedeľa.

V sobotu som pravidelne chodieval do cirkevného domu na SEM (Združenie ev. mládeže). Predsedom SEM bol Vilo Antony, potom zvolili mňa. Na SEM-e som sa zoznámil aj s mojou budúcou manželkou, ktorá študovala na učiteľskom ústave. Veľa času sme na seba nemali, ona bývala na internáte, ja na priváte, stretávali sme sa len v sobotu na SEM, v nedeľu v kostole a po kostole sme sa poprechádzali po korze. Prišla veľká láska a v roku 1951 bola svadba. Vtedy som už bol zamestnaný v Stavoprojekte v Žiline. To bol podnik, kde sa len projektovalo a kde som 56 rokov projektoval a venoval sa architektúre. Začal som tam pracovať hneď po škole, spočiatku som býval na slobodárni. Chodieval som do kostola na služby Božie, farárom tam bol vtedy Vladimír Marenčiak, predtým biskup Fedor Ruppeldt, ktorý bol pre svoju vieru a postoje prenasledovaný a väznený. Napokon mu odobrali štátny súhlas a v žilinskom kostole pôsobil ako organista.

Na povale žilinského kostola som neskôr našiel zaujímavé dokumenty. Týkali sa súťaže, ktorá bola vypísaná za 1. republiky na evanjelický kostol v Žiline. Boli tri návrhy. V zborovej sieni som z nich urobil výstavu, aby ľudia vedeli, ako to bolo. Presbyterstvo si vybralo návrh známeho architekta Harminca, ktorý má na Slovensku asi 120 stavieb. Ale mal to vtedy ťažké, lebo náš bývalý biskup Ruppeldt mal brata stavebného inžiniera a ten mu do toho dosť hovoril. Biskup Ruppeldt veľa cestoval po zahraničí a mal tiež svoju predstavu o tom, ako by mal kostol v Žiline vyzerať a Harmincovi pomenil celú oltárnu časť. Píšťaly z organa dal napríklad do oltárnej časti, čo bolo ojedinelé a medzi píšťaly umiestnil vitráž asi 3 x 5 metrov znázorňujúcu Nanebovstúpenie Krista Pána.

Zastavme sa na chvíľu pri vašej svadbe. Aká bola?

Svadbu sme mali v Giraltovciach, v kostole aj na úrade, lebo vtedy musel byť aj civilný sobáš. Manželka pochádza zo Železníka, to je asi 2 km od Giraltoviec. Vtedy som už robil v Žiline v Stavoprojekte a išiel som sa domov do Poruby prezlieť do lepšieho. Cestou do Giraltoviec som vo vlaku zistil, že som si zabudol občiansky preukaz. Čo teraz? Veď bez neho ma na úrade nezosobášia, rozmýšľal som. Ale nebol čas sa vracať, tak som to riskol. Našťastie, svedkovia - manželkin brat a jeden profesor - sa za mňa zaručili, vysvetlili situáciu a zosobášili nás aj bez občianskeho preukazu. Sľúbil som, že hneď, keď prídem domov, im ho pošlem. Pamätám sa, že na úrade bola vtedy busta Zápotockého, ponad ňu sa potom štrngalo a občas sa z pohárikov trochu na ňu vylialo. Ako mu tak alkohol stekal cez oči, zo žartu som vtedy povedal svojej manželke: „Hanka, pozri sa na toho Zápotockého, ten už teraz plače nad naším manželstvom." Ale mali sme pekné manželstvo a vydržalo nám dodnes. Máme dvoch synov, šťastne ženatých, jeden vyštudoval orchestrálne dirigovanie a hudobnú skladbu, žije aj s rodinou v Bratislave. Starší býva v Žiline a zaoberá sa všetkými zdrojmi ústredného vykurovania objektov. Máme tri vnučky, jedného vnuka a jedného pravnuka, ktorý sa, mimochodom, tiež volá Tomáš.

Celý život ste pracovali ako projektant. Čo všetko ste naprojektovali?

Spočiatku sa v Stavoprojekte projektovali hlavne byty, bola to tzv. komplexná bytová výstavba, t. j. aj školy, obchody, služby a všetky inžinierske siete. Potom som asi 30 rokov spolupracoval s architektom Čapkom aj inými architektmi, niektoré veci som robil sám. S architektom Čapkom sme robili napríklad bulvár a Dom odborov v Žiline, hotel na Popradskom plese, tri roky sme sa trápili s rekonštrukciou Grand hotela v Starom Smokovci, čo bolo veľmi namáhavé, lebo bol postavený v roku 1912 a bolo tam veľa prehnitých a spráchnivených vecí. S architektom Tónom Chládeckým sme projektovali hotel Jánošík v Liptovskom Mikuláši, projektoval som Dom smútku v Závažnej Porube aj Novoti na Orave, robili sme Múzeum Martina Benku v Martine, Ľudovíta Fullu v Ružomberku, Márie Medvecekej v Tvrdošíne..., bolo toho veľa.

V tomto tisícročí podľa vašich projektov postavili dva nové evanjelické kostoly - v Železníku a Richvalde, nový vzhľad ste dali aj interiérom kostolov v Pavlovciach a Hencovciach. Ako ste sa k tomu dostali?

Bol som asi 15 rokov presbyterom v žilinskom zbore aj členom seniorálneho presbyterstva Turčianskeho seniorátu. Mojou ambíciou bolo zasahovať aj do vecí investičného a projektového charakteru. Stal som sa členom pamiatkovo-stavebného výboru pri Biskupskom úrade Východného dištriktu, kde z každého seniorátu delegovali jedného člena a kde sa predkladali projekty na novostavby a rekonštrukcie. Schádzali sme sa v Prešove na biskupskom úrade, kde som stretol známych – napríklad Ondreja Mrliana z Hýb či Vila Antonyho z Bardejova. Práve on ma nahovoril na kostol v Železníku a prehovoril ma, aby som urobil aj projekt kostola v Richvalde. Vyhováral som sa, že je to ďaleko od Žiliny a nebudem tam môcť dochádzať a dozerať na realizáciu. Ale on sľúbil, že na to dozrie, tak som ten projekt urobil a veľmi dobre to dopadlo. Vznikol pekný areál, kde sú jednotlivé objekty navzájom poprepájané. Pôvodný kostol sa asanoval, zostala len veža, ktorá sa zrekonštruovala, a postavil sa nový kostol podľa môjho návrhu. Na 10. výročie posvätenia som síce pre mozgovú príhodu nemohol ísť, ale v čase realizácie som bol v telefonickom spojení so zborovým dozorcom Milanom Adamuščinom, ktorý ma v Žiline viackrát navštívil. Nesmierne ma potešilo a povzbudilo, že sa stále nájdu takí evanjelici, ktorí sú ochotní tak veľmi sa angažovať a pracovať pre cirkev. V Železníku to boli napríklad dve rodiny – Homulkovci a Juriščinovci, doteraz sa o kostol vzorne starajú, upravujú aj jeho okolie. Stretol som tam úžasných evanjelikov, ktorí za každú cenu chceli mať kostol a urobili všetko preto, aby ho mali – pomáhali, ako sa dalo, aj finančne, aj prácou, veľa hodín odrobili zadarmo.

Stáli ste pri zrode Nadácie Jana Amosa Komenského, dlhé roky ste boli jej predsedom. Aké boli začiatky a čo všetko sa vám vďaka nadácii podarilo?

Po roku 1989 sa synoda v Bratislave uzniesla, že bude založená Nadácia J. A. Komenského so sídlom v Žiline. Iniciátorom myšlienky založenia nadácie bol docent Ivan Gantner, ktorého synoda v Bratislave poverila jej zorganizovaním a bol jej prvým správcom. Poznali sme sa už predtým, oslovil ma, či by som nechcel pracovať v nadácii, tak som mu pomáhal. Keď ochorel a potom zomrel, zvolili za predsedu mňa, bol som ním asi 13 - 15 rokov.

Hlavným cieľom nadácie bolo spočiatku hlavne oživiť zdecimované evanjelické školstvo a ďalšími cieľmi bolo podporovať všetko evanjelické – prispievať na obnovu rôznych cirkevných pamiatok, budov, organov, artefaktov... Ťažšie sa to rozbiehalo, členovia správnej rady sa stretávali na fare alebo v kostole. S Ivanom sme vynaložili veľké úsilie, chodili sme na zasadnutia konventov – hlavne seniorálnych, ale aj na cirkevné dni a rôzne podujatia, na ktorých sme prezentovali Nadáciu J. A. Komenského. Postupne sa nám podarilo získavať peniaze, ktoré posielali nadácii jednotliví cirkevníci, bohatšie cirkevné zbory aj niektoré podniky. V Amerike bola rodina Perešényovcov, ktorá celý svoj majetok venovala Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku – hlavne so zameraním na bohosloveckú fakultu. Tento fond, bolo to vtedy asi 3 milióny dolárov, prevzala Nadácia J. A. Komenského do svojej správy a dodnes existuje. My sme vtedy urobili dohodu s biskupským úradom a bohosloveckou fakultou, lebo ony tie peniaze nemohli spravovať. Sú určené hlavne pre študentov, ktorí sa výborne učia a potrebujú podporu. Každoročne nadácia prideľuje zhruba po tisíc eur niekoľkým študentom. Neskôr prišla aj možnosť darovať nadácii 2 % z daní. O tom, komu sa peniaze z nadácie pridelia, rozhoduje Správna rada Nadácie J. A. Komenského na základe žiadostí.

Kam napríklad smerovali?

Do tvoriacich sa evanjelických škôl v Košiciach, Bratislave, Tisovci, Prešove či Liptovskom Mikuláši, na pamätné tabule venované Žilinskej synode, biskupovi Ruppeldtovi, alebo napríklad Jánovi Agnetovi, vydávali sme rôzne knihy, zborníky, dejiny cirkevných zborov..., bolo toho veľmi veľa.

Pred rokmi ste prekonali mozgovú príhodu, ktorá síce obmedzila vaše pohybové schopnosti, ale mozog vám, našťastie, stále dobre funguje. Kedy ste naposledy niečo projektovali a čím sa zaoberáte v súčasnosti?

Poslednú architektonickú štúdiu som robil pre cirkevnú materskú školu a dom dôchodcov v Žiline vedľa evanjelického kostola a prestavbu veľmi starej evanjelickej školy v Súľove na evanjelické centrum a múzeum. Ale tieto návrhy sa nerealizovali. Zaujímam sa o históriu, najmä svojej rodnej dediny – Závažnej Poruby. Pán farár Jágerský napísal na stroji asi 200-stranovú kroniku cirkevných dejín Poruby aj Liptova, ktorú som celú preštudoval a našiel v nej veľa zaujímavých vecí. Pán farár napríklad opísal, ako za ním raz prišiel jeden ateista - komunista a požiadal ho o radu, čo robiť, keď sa jeho dcéra prespala. V tých časoch to bol v dedine veľký hriech a veľký prečin. Pán farár síce poradiť nevedel, ale navrhol mu, aby spolu poprosili Pána Boha, aby pomohol túto záležitosť vyriešiť. A tak vedľa seba pokľakli a spolu sa modlili.

Som lokálpatriot, zaujíma ma história Poruby, Liptova a celého Slovenska. Zvláštnym fenoménom Poruby bolo, že v nej bolo veľa murárov a učiteľov. A to boli majstri, svetaskúsení a osvietení ľudia, väčšinou evanjelici, ktorí čítali Bibliu, spievali, robili domáce pobožnosti a šírili vzdelanosť. V súčasnosti píšem o učiteľoch článok do Porubských novín. Zistil som, že zo Závažnej Poruby vyštudovalo učiteľstvo až 51 ľudí, niektorí prednášali aj na vysokých školách. Do nášho žilinského zborového časopisu pripravujem článok o T. G. Masarykovi, ktorý bol aj vyznavačom Jana Husa a Martina Luthera. Okrem iného povedal: „Nie Cézar, ale Ježiš! Dosiaľ Ježiša pokladám za najvyššieho učiteľa náboženstva. Od Ježiša sa naučíme láskou k Bohu sústreďovať na blížneho. Celý život Kristov je pravda. Svoje učenie a zákony podáva bez všetkého blúznenia, jasne, presne, autoritatívne."

Beata Chrenková, EPST

OKIENKO MŠ

Čarovná noc v materskej škole

Pre druhákov z našej MŠ bola noc 21. 3. 2016 iná ako ostatné - bola čarovná. Podvečer sa zišli spolužiaci tí horní aj tí dolní, aby prežili svoju rozprávkovú noc v MŠ. Čakala na nich rodinka Veľkonočného zajaca, tí deťom priblížili tradície spojené s Veľkonočnými sviatkami. A keďže v každej rozprávke nechýba zápletka - tak prišla aj zlá urazená čarodejnica a začarovala, aby Veľká noc zmizla. Ak deti chceli tieto sviatky zachrániť, tak museli splniť neľahké úlohy, ktorými zlé čary zrušili, čo sa im to podarilo.

-LB-

Vychádzka spojená so vzdelávaním

Teplý a slnečný bol 31. marec 2016. Najmenší škôlkari sa s pani učiteľkami vybrali na vychádzku na dolné ihrisko a vyzbierali smeti. Za odmenu sa pohojdali a ponaháňali na ihrisku, cestou sa zastavili pri koníkoch. Pre deti to bola vychádzka spojená so vzdelávaním o environmentálnom povedomí na tému: Žijeme v krásnom a čistom prostredí.

text: LF, foto: LF

Z predškolákov budú školáci

Zápisu do ZŠ Milana Rúfusa 20. apríla 2016 sa zúčastnilli v Záv. Porube predškoláci v počte 19, ich rodičia a tiež triedne učiteľky z druhej triedy.

Aj naša materská škola prispela 8.5. 2016 mamičkám svojím darom – hudobným divadielkom o Cupinôžkovi trpaslíčkovi, ktoré nacvičili deti pod vedením učiteliek. Príbeh na motívy knihy Oľgy Harmanovej bol spracovaný v duchu lásky dieťaťa k mamičke.

text: LF, foto: PM

Týždeň v pohybe - Move week

V týždni od 16.-teho mája 2016 v rámci celonárodného projektu TÝŽDEŇ V POHYBE sa naše deti zúčastnili viacerých celodenných aktivít. Na školskom dvore vyrástli dráhy pre beh so stanovištiami, loptové hry, či prekážkové dráhy a štafety v družstvách. V piatok 20-teho mája sme prijali pozvanie od našich gymnastiek pod vedením Ivky Beťkovej a Paulínky Didekovej na gymnastický deň nazvaný BUĎ FIT S GYMNASTIKOU. Tam deti preukazovali svoju obratnosť a celkovú pohybovú zdatnosť v rôznych disciplínach, ako napríklad cvičenie pri hudbe, skoku do diaľky, prechod po kladine, hlboký predklon s výdržou. Výsledky zaznamenávali členky Športového klubu v Záv. Porube. Dopoludnie bohaté na športové zážitky v krásnom areáli športu prinieslo deťom možnosť zmerať si svoje sily, veď niektoré deti športovali na takejto úrovni prvýkrát.

Text: LF
Foto: Z. Mikulášová

Budú z nich plavci

Deti predškolského veku sa zúčastnili týždňovej predplaveckej prípravy v krytej plavárni v Liptovskom Mikuláši.

Na programe postavenom na hrách sa zoznamovali s vodou. Presvedčili sa, že ak vedia správne vo vode dýchať, voda ich nechce. Naopak, nadnáša ich. Zdravým súperením prekonávali strach a plnili úlohy. Na konci týždňa sa smelo ponárali pod vodou a nechali sa hojdať na vode. Veríme, že v budúcnosti nadviažu na dobré skúsenosti s vodou a stanú sa smelými plavcami.

text: AG, foto: AG

Týždeň detskej radosti

Týždeň detskej radosti už tradične býva vtedy, keď oslavujeme Deň detí. Tento rok trval od 30.5. do 3.6.2016. V utorok dostali deti darček v podobe divadla Pinochio, v stredu nové hračky na školskom dvore a mali sme aj pyžamovú party a slávnosť so spevom a občerstvením, hrami v slovenskom aj anglickom jazyku pod vedením učiteliek a Mgr. Elenky Chovanovej. Popoludnie nám spestril pán Duda, ktorý k nám zavítal ako zástupca Hasičského zboru v Závažnej Porube aj s hasičským autom a zaujímavým rozprávaním.

Vo štvrtok popoludní sme v spolupráci s rodičmi urobili deťom ďalšiu radosť. Pre trvalý dážď sme vo vestibule Obecného úradu zažili príjemné chvíle – rodičia, deti a zamestnanci MŠ. Spoločne sme sa pohrali, zasúťažili si a aj zamaškrtili tortou, koláčikmi, chlebíčkami, slanými aj sladkými dobrotami a čajom. Pripomenuli sme si tak Deň rodiny. Na tomto stretnutí vládla skvelá nálada medzi všetkými zúčastnenými. Ďakujeme rodičom, že nám túto akciu pomohli pripraviť.

text: LF, foto: LF

UČITEĽSTVO

Porubský fenomén

Učiteľské poslanie v školstve, kultúre a športe sa vždy považovalo za obdiv a zvláštnosť. Predstavovalo inteligenciu rozširujúcu vzdialenosť v rôznych podobách najmä v detí, mládeže a aj u dospelých. K statusu „nášho učiteľa" patrila úcta.

DEŇ UČITEĽOV patrí do zoznamu významných dní zaradených cez svetovú organizáciu UNESCO v súvislostiach učiteľa národov Jána Amosa Komenského, biskupa Českobratskej cirkvi, ktorý v pôsobení inklinoval k J. Husovi, jeho krutej smrti upálením a učeniu M. Luthera a jeho náboženskej reformácii. Prenasledovaný aj za vieru sa utiekal k pobytom aj do slovenských krajov najmä tam, kde žili českí exulanti „bratríci". Učil a kázal napr. na Myjave, Púchovskej kotline, Nimnici, Poľskom Lešne a tiež na Zemplíne v Blatnom. Jeho pôsobenie, učenie, literárno-náboženská činnosť zanechali dobré stopy a túžby sa vzdelávať. Neskoršie k tomu prispeli aj Štúrovci a verejné spolky ako napr. Tatrín v L. Mikuláši, Živena a neskoršie aj Matica Slovenská. Pôsobenie evanjelických kňazov a ich vyučovanie náboženstva jedine podľa Biblie pôsobilo po túžbe vzdelanosti...

Tak sa stalo, že už po prvej svetovej vojne, najmä po druhej aj v Porubskej komunite v rozhľadených rodinách nastala orientácia aj pri chudobe dať deti študovať, dať ich na rôzne typy škôl. Príťažlivé bolo učiteľské povolanie. Ono zabezpečovalo zmysel žitia, úctu verejnosti, bývanie, prázdniny a stály mesačný príjem. Vtedy sa učiteľ chápal ako služba národu a nie ako zamestnanie. (Dnes je to sprofanované aj štrajkami a bezprostrednou demokraciou, liberalizáciou a strácaním hodnôt.)

Keď idem v spomienkach v Porube po domoch od vyšného konca vidím učiteľov, ktorých počet ma udivuje a ich menujem:

Narodených: Miroslav Vretenár, Irena Štepitová, Ján Agnet, Želmíra Agnetová, Anna Staroňová, Oľga Kováčová, Peter Nahalka, Michal Jurečka, Zuzana Jurečková, Božena Jurečková, Eva Jurečková, Dana Jurečková, Elena Chovanová, Magda Chovanová, Ľudmila Niňajová, Peter Bróska, Ladislav Kováč, Ľudmila Kováčová, Iveta Kováčová, Vilma Pašková, Jozef Vongrej, Božena Mikulášová, Ema Niňajová, Ľudmila Vašková, Ľudovít Bróska, Božena Piatková, Milan Rúfus, Emília Jurečková, Dušan Kováč, Anna Kováčová, Vladimír Iľanovský, Vlasta Piatková, Kveta Šúleková, Jana Kováčová, Vladimír Jambrich, Anna Mlynčeková, Ivona Uheľová, Vladimír Mlynček, Ľubomír Kováč, Iveta Beťková, Lucia Bačíková, Lýdia Peráková, Ema Jurečková, Vladimír Kubín, Eva Bartková, Iveta Iľanovská, Bohuš Beťko.

Priženili sa, vydali alebo prisťahovali:
Viola Jambrichová, Hedviga Šarafínová, Viktória Šľachtová, Vlasta Kováčová, Anna Niňajová, Želmíra Jambrichová, Dušan Migaľa, Mária Palajová, Ján Vadovický, Milota Vadovická, Svetlana Vadovická, Soňa Bániová, Peter Haviar, Oľga Brósková, Jozef Puttera, Ján Jágerský, Magda Jágerská, Vladimír Pavlík, Ildiko Pavlíková, Anna Iľanovská, Katarína Jambrichová, Magda Iľanovská, Lýdia Jambrichová, Elena Mikulášová, Mária Palasthiová, Slávka Mlynčeková, Anna Mlynčeková.

Z menovaných sa dostali prednášať na vysoké školy:
Peter Nahálka, Ladislav Kováč, Vlasta Kováčová, Milan Rúfus, Bohuš Beťko, Eva Jurečková, Ľudovít Bróska, Jozef Puttera, Soňa Barániová, Anna Jurečková.

Pre mňa je to ojedinelým javom, že taká malá obec s počtom obyvateľov okolo 1300 mala taký veľký počet pedagogicky vzdelaných mužov a žien roztratených po Slovensku rozdávajúcich vzdelanosť. Týmto ich vymenovaním im vzdávam úctu a vďaku za všetko čo vykonali a ešte vykonajú. Ďakujem Eme Hladkej, ktorá mi pomohla v identifikácii. (Zaslúžilo by si to uvádzať aj porubské prímeria.)
Sentencia J. A. Komenského:

„Nikto sa nerodí sám pre seba, všetci sa rodia pre ľudskú spoločnosť a kto jej pomáha podľa svojich síl, ukazuje sa byť nehodným toho, aby mu iní v niečom pomáhali.

„Ak chcete mať rozzelené skvelé obce, cirkvi, domy, založte napred školy. Škola je dielňou ľudskosti."

Tomáš Miroslav Niňaj, Žilina

Women Institute Slovakia

Občianske združenie Women Institute Slovakia, o.z. sa na základe získania finančnej podpory zo strany Nórskeho finančného mechanizmu zriadilo poradenské centrum pre obete domáceho násilia s cieľom poskytovať základné sociálne poradenstvo, sociálnu prevenciu, terénu sociálnu službu krízovej intervencie a pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov. Cieľom projektu „ Slovensko bez násilia páchaného na ženách" je podporiť existujúce a vybudovať nové služby určené pre ženy a ich deti, ohrozené násilím a zažívajúce násilie. Zvýšiť by sa mala i informovanosť širokej verejnosti o tabuizovanej téme násilia páchaného na ženách a deťoch. Naša pôsobnosť sa vzťahuje na celý žilinský kraj. Poskytujeme komplexné sociálne služby pre ženy dlhodobo na profesionálnej úrovni, bezplatne. Máme za cieľ v budúcnosti zriadiť Bezpečný ženský dom ako zariadenie núdzového bývania, ktorý bude okrem bezpečného ubytovania poskytovať aj komplexné poradenstvo a sociálno - právnu ochranu. Domáce násilie bolo v našej spoločnosti dlho tabuizované a podceňované. Po zmene systému na Slovensku vznikli organizácie zamerané na pomoc ženám obetiam domáceho násilia a ich deťom. Medzi tieto inštitúcie patrí aj naša organizácia, ktorá pôsobí v Liptovskom Mikuláši.

Našimi partnermi projektu sú, občianske združenie MyMamy z Prešova; Prerag – prešovská rozvojová agentúra, Prešov; Obec Medzany, Norasenteret z Kirkenes a nezisková organizácia Centrum Slniečko v Nitre, ktorý je zároveň aj našim odborným garantom.

Potrebujete pomoc a poradenstvo práve VY, prípadne viete o niekom kto ju potrebuje? Kontaktujte nás prostredníctvom:

- **emailu: info@womeninstitute.sk,**
- **krízovej linky: 0919 200 302**
- **prostredníctvom facebooku**

A predsa ešte snívam

Nejako sa už hanbím nahlas snívať. Aby sa mi nestalo, že budem stáť smiešny pred pravdou, na ktorú ako vieme nie sú slová.

Ľudia v mojom veku už častejšie driemu než snívajú. „Byť nie je ľahké," povedal básnik. Dá to zabrať a vy z ničoho nič zistíte, že na tú driemotu, máte nielen dôvod, ale už aj právo.

A predsa chcem uchrániť zvyšky starého sna o ľudskosti. Ba chránim ich zanovito, zanovito a sebazáchovne, aby sa mi nestalo, že umriem ešte za živa. Tých zaživa mŕtvych totiž na svete stále pribúda. Tých vyprázdnených vlastnou dobou zo všetkých ľudských snov, ktoré potom za nich potom sníva už iba droga.

Peniaze, pálenka, pohlavie, politika...Ale ten nevinne biely prášok, ktorý sa skryto vyrába, skryto distribuuje a skryto zabíja svoje obete. Pretože niet úniku z toho, čo povedal básnik: „Byť nie je ľahké." Kto to chce mať ľahké, urobí to ešte ťažším. Sebe aj iným.

Nuž teda snívam...

Milan Rúfus, Život básne a báseň života, 2001

Združenia majiteľov lesov - pozemkové spoločenstvo Závažná Poruba

Informácie

ZML PS (urbár) v súlade s predmetom činnosti v období od jari, v priebehu leta a počas jesene realizuje tieto činnosti a aktivity:

Pestovateľská činnosť

• *Vysadená sadenica (nádejný smrek)*

Zalesňovanie

V jarnom termíne bolo na pripravených plochách, v rámci vylepšenia mladých porastov v plánovaných lokalitách a na miestach s prirodzeným zmladením vysadených cca 40.000 ks stromčekov. V jesennom období zostáva z celkového plánovaného ročného počtu vysadiť cca 10.000 ks. Druhová skladba sadeníc predstavovala zloženie smrek, smrekovec (červený smrek), jedľa a buk.

Vyžínanie

Ide o odstraňovanie trávnatého porastu a malinčia v okolí mladých stromčekov na plochách predchádzajúcich zalesňovaní: Bielo - Marušová, Prašívý grúň, Vapená, Majerská, Hrádky, Ďudíkovo, Rakytovica, Javorovica, Fajka, Benčová, Starý háj, Pod Skalou, Dvoriská, a v Iľanovskej a Demänovskej doline.

Pri zvýšených zrážkových pomeroch - ak je „mokrý rok" je potrebné vyžínanie vykonať aj opakovane (2x). Opačne pri suchom letnom počasí je vhodnejšie trávy ponechať (nevyžínať) – tienia a zadržiavajú vlhkosť.

Ochrana proti škodám spôsobovaných zverou

V jeseni každoročne urbár zabezpečuje ochranu ako elimináciu poškodzovania mladých porastov aplikáciou Cervakol-u. Ide o repelentný náterový prípravok určený na ochranu ihličnatých a listnatých sadeníc proti zimnému a jarnému odhryzu zverou, hlavne terminálnych výhonkov.

Pestovateľské práce ako súhrn činností zabezpečujeme pracovnou skupinou pri ZML PS a dodávateľsky.

Ťažby

Vynútená – náhodná súvisí so sanáciami spôsobenými vplyvom škodlivých činiteľov, napr.: napadnutých stromov a častí porastov škodcami (ako lykožrút) a tiež vyvrátenými (padnutými) stromami. Žiaľ, musíme konštatovať, že lokalít v správe ZML PS kde je nutné zásahy vykonávať je pomerne dosť, sú to napr.: Rakytovica, Ďudíkovo, Žuberová, Prašivý grúň, Domitierka a tiež v Iľanovskej (Vápená) a Demänovskej doline (Kámenie).

Rubná - plánovaná ťažba je vykonávaná regulovane tak ako to určuje Plán starostlivosti o les.

• *Odvoz dreva zo skládky*

Protipožiarne služby

Sú vykonávané priebežne. Hliadkovanie vykonávajú v dňoch pracovného pokoja (So a Ne) členovia z pracovnej skupiny ZML PS, poľovníci - členovia PZ Poludnica a v Jasnej (v Demänovskej Doline) na pozemkoch v správe ZML PS členovia Poľovníckej spoločnosti Demänovská dolina. Ide o preventívne opatrenia, ako kontrolovanie oblastí so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, prístupnosti k týmto miestam, upozornenia pri rôznych činnostiach a pohybe osôb, tiež v prípade potreby zabezpečenie potrebných opatrení.

Lesné (protipožiarne) cesty

Slúžia nielen pre pohyb lesných mechanizmov a na odvoz vyťaženej hmoty. V prípade nutnej potreby je ich dôležitosť nenahraditeľná pre pohyb požiarnej techniky. Urbár z týchto dôvodov musí cestám venovať patričnú pozornosť. Ide hlavne o údržby a opravy – čo predstavuje aj nemalé finančné výdavky. Nateraz sú v riešení využívané lesné (protipožiarne) cesty v Demänovskej doline – konkrétne: Lúčky – Podroh (Konská hlava), lesná cestná sieť v Iľanovskej doline, v Porube Dvoriská, a Liptovskom Jáne Javorovica - Ďudíkovo. Zložitosť je v tom, že cesty prechádzajú a sú používané viacerými subjektami. Dohodnúť sa na participovaní a zodpovednosti sú problémy, ktoré treba vyriešiť.

Výbor ZML PS

Zhromaždenie Pozemkového spoločenstva Luhy

Spravodajstvo

Vážení spoluobčania, čitatelia Porubských novín, dovoľte mi, aby som vás v mene výboru Pozemkového spoločenstva Luhy informoval o výsledkoch rokovania nášho zhromaždenia, ktoré sa uskutočnilo 20. 5. 2016 v našej obci.

Počas prezentácie sme všetci členovia výboru trpeli obavou z dosiahnutia nadpolovičnej väčšiny podielov zúčastnených spoluvlastníkov. Nakoniec bolo celkom, vrátane splnomocnení prezentovaných 182 členov disponujúcimi 67,23 % z celkového počtu hlasov spoločenstva. Aj touto cestou mi dovoľte úprimne poďakovať všetkým, ktorí sa na zhromaždení zúčastnili a rovnako všetkým, ktorí prejavom dôvery v zmysle pokynov splnomocnili na zastupovanie svojho zástupcu. Len vďaka vám náročná práca s prípravou rokovania nebola zbytočná a zhromaždenie prijalo veľmi dôležité, dovolím si povedať priam historické uznesenia.

Za tie najdôležitejšie považujeme:

A) Uznesenie s podmienkami za ktorých môže vzniknúť stavebný obvod, čím sa vytvorí základný predpoklad pre komplexný rozvoj našej obce. Osobne som presvedčený, že výstavba povedie k omladeniu obce, zaplneniu školských lavíc, javiska kultúrneho domu a tiež vybudovaných športovísk. Zámerom a cieľom výboru pozemkového spoločenstva je, v spolupráci s vedením obce dosiahnuť také podmienky výstavby, ktoré v čo najväčšej miere vylúčia prípadné negatíva, aké takáto výstavba so sebou prináša.

Pre tých, ktorí sa s podmienkami nemali možnosť zoznámiť ich uvádzam tak, ako boli schválené.

1. Nájomná zmluva medzi PS Luhy a s.r.o. Regionálny rozvoj Liptova (RRL), ktorá okrem iného bude obsahovať nasledovné články

a) realizácia projektu rozdelená do dvoch etáp, prvá cca 7 až 10 ha, druhá zvyšok do 13,7 ha
b) doba nájmu 2x99 rokov
c) cena za 1m^2 15 Eur
d) výhody pre podielových spoluvlastníkov z príslušného LV, ktorí o stavebný pozemok prejavia záujem
e) spôsob úhrady za odpredané plochy 1x ročne, po uplynutí 7 až 10 rokov (ešte otvorené) kompletný doplatok za zmluvne prenajatú plochu
f) povinnosti investora
   - spracovanie potrebnej projekt. dokumentácie, vrátane doplnku územného plánu obce
   - zaistiť potrebný geologický prieskum pre obidve plánované etapy výstavby v rozsahu, aby boli vylúčené prípadné problémy so stabilitou podložia

- vybudovať inžinierske siete pre prvú etapu tak, aby vytvárali predpoklad pre ich dobudovanie pre druhú etapu
- vybudovať cestné komunikácie pre prvú etapu tak, aby vytvárali predpoklad pre ich dobudovanie pre druhú etapu

g) výbor PS Luhy zabezpečí
- potrebnú spoluprácu v procese prípravy a realizácie výstavby
- prerozdelenie finančných prostriedkov z prenájmu pozemkov podľa podielov jednotlivých spoluvlastníkov.

2. Nájomná zmluva medzi stavebníkom a s.r.o. Regionálny rozvoj Liptova, ktorá okrem iného predpokladáme, že bude obsahovať nasledovné články
a) doba nájmu 2x99 rokov
b) cena za 1m^2 - otvorené
c) zodpovednosť za riziko stability podložia

B) Uznesenie, ktorým sme schválili predložený návrh modelu využívania plôch (parciel) pozemkového spoločenstva spoluvlastníkmi.

Hlavným cieľom tohto modelu je stanoviť spravodlivé pravidlá pre spôsob využívania spoločne obhospodarovaných plôch jednotlivými spoluvlastníkmi, v zmysle už minulosťou overených zásad podielového spoluvlastníctva. Súčasnú situáciu výbor spoločenstva nepovažuje za uspokojivú. Odhlasovaním ďalej uvedeného modelu sme vytvorili podmienky na jej zlepšenie.

1. Užívanie nehnuteľností pozemkového spoločenstva spoluvlastníkom pre osobné využitie je podmienené uzatvorením nájomnej zmluvy medzi spoluvlastníkom a pozemkovým spoločenstvom.
2. Pre účelové využitie spoločne obhospodarovaných plôch v jednotlivých strediskách budú tieto z hľadiska ich čo najefektívnejšej využiteľnosti, ako aj bonity rozčlenené na samostatné časti na základe princípu podielového spoluvlastníctva na každej takto vyčlenenej parcele. Rozčlenenie parciel bude zdokumentované graficky (štúdia, geometrický plán).
3. Jednou z takto vyčlenených častí budú jestvujúce a plánované prístupové komunikácie, prípadne ďalšie inžinierske siete a ťarchy.
4. Náklady na činnosť pozemkového spoločenstva na 1 ha (hektár) novoprenajímanej plochy sú stanovené sumou 100 € na hektár/rok. Tieto náklady budú premietnuté do nájomných zmlúv. Táto zásada platí aj pre novouzatvorené nájomné zmluvy s tretími osobami.
5. Pri prenajatej ploche spoluvlastníkom do výšky jeho podielu na jednotlivej parcele pre poľnohospodárske využitie, platí ako prenájom len náklady na činnosť. Za prenajatú plochu presahujúcu jeho podiel, je stanovená čiastka 200 € na hektár/rok.
6. Pri prenájme menšej plochy ako je jeho podiel na jednotlivej parcele, má nárok na zisk plynúci z tejto parcely prislúchajúci rozdielu jeho podielu a prenajatej plochy.
7. Maximálna doba prenájmu pre iné ako stavebné účely (stavebné pozemky) je 10 rokov.
8. Pre prenájom plôch spoluvlastníkmi na stavebné účely platia rovnaké zásady, nutné je dodržanie podmienok stanovených územným plánom obce a marketingovým plánom pozemkového spoločenstva, vrátane ceny za prenájom plochy, prevyšujúcej podiel spoluvlastníka.

9. Záverečné ustanovenie:
Tieto zásady je možné meniť uznesením zhromaždenia pozemkového spoločenstva, s platnosťou len pre zmluvy uzatvorené po termíne zasadnutia zhromaždenia.

Z ďalších dôležitých uznesení spomeniem uznesenie, ktorým sme do majetkovej podstaty spoločenstva prijali LV 1434 v kú. Závažná Poruba, čím sme vytvorili predpoklady na riešenie nájomného vzťahu na časť plochy, ktorú z nehnuteľnosti využíva spoločnosť IKEA. Tu si dovolím poznamenať, že vážnym problémom sa v našom katastri stávajú neznámi a zosnulí vlastníci, čo vedie pri zhodnotení predmetných nehnuteľností k veľmi vážnym, prakticky neprekonateľným problémom. Aj touto cestou chcem poprosiť pozostalých, aby v procese dedičských konaní urobili maximum, aby si majetok predkov prededili.

Záverom mi dovoľte poznamenať, že schválená účtovná závierka za rok 2015 preukázala nulové finančné náklady výboru PS za odvedenú prácu. Hlavné úlohy, ktoré si výbor pre rok 2016 vytýčil a tiež veľmi skromný rozpočet na rok 2016 sú podnetom na vašu vlastnú angažovanosť vo veci správy vášho majetku, ktorý Vám zanechali Vaši predkovia.

Za výbor PS Luhy, predseda Ing. Ján Duda

Najdlhší štafetový beh na Slovensku THE RUN - jediný ženský tím

Je to skvelá myšlienka prepojiť východ so západom. Atmosféra bola úžasná, burcuje vás to k prekonaniu samého seba. Každý meter Slovenska som doslova a do písmena pocítila na vlastných nohách.

Beh The Run Slovakia 2016.

V termíne od 3. do 5 júna 2016 sa na 510 kilometrov dlhú trať vedúcu z Košíc do Bratislavy vydalo viac mužských, ženských i zmiešaných tímov v zložení 12 členov. V našom tíme bolo 11. Tak niektoré dievčatá sme si odbehli 5 úsekov. Trasa behu je postavená na poznávaní prírodných krás, kultúrnych i historických pamiatok.

Nejedná sa iba o športový zážitok a dokázanie si svojich schopností. Ide taktiež o spoznávanie Slovenska a o stretnutie s novými zaujímavými ľuďmi, nadviazanie priateľstiev a dobrú náladu.

Trať viedla cez Spišský hrad, Vysoké Tatry, Oravský hrad, Terchovú, Rajecké Teplice, Čičmany, Trenčín či scenérie viníc v okolí miest Modra a Pezinok. Zastávka v Tepličke nad Váhom slúžila bežcom na oddych.

Slovensko je nádherná krajina, odporúčam všetkým zažiť tento jedinečný zážitok. Očarujúca je priehrada Ružín na východe Slovenska. Prešli sme nádherné miesta, o ktorých som predtým ani nevedela.

Stretli sme ľudí, ktorí nám fandili, prišli nás podporiť aj starostovia. Nočné etapy boli náročnejšie, bol to totálny adrenalín. Za posledné dni sme po nociach spali max 2-3 hodiny, ale všetko dopadlo super. Najviac sa mi páčila etapa Terchová – Zázrivá, bol to výnimočný zážitok z behu.

Kto sú SeveRUNKY?

Môj tím, ktorému som bola kapitánkou bol ten naj. „SeveRUNKY sa zapísali do histórie tohto behu, lebo to bol nultý ročník. Kto sú SeveRUNKY? Sú to krásne ženy zo severu. Zatiaľ len Liptov a Žilina. Ale verím, že nás bude stále viac a viac. Všade nás vítali s úsmevom. Rozdávali sme dobrú náladu a behalo sa nám fantasticky. Ako kapitánka si nesmierne vážim tieto dievčatá, lebo prekonávajú samé seba a niektoré siahajú na dno svojich síl.

Naše poďakovanie

Chcem sa poďakovať našim rodinám, manželom, že nám umožňujú mať takýto koníček a hlavne nás v tom podporujú.
Naša vďaka patrí tiež sponzorom, ktorí nás podporujú a pomáhajú zrealizovať tieto behy. Poďakovanie patrí našim šoférom. Veď museli vydržať tri dni v aute len so ženami.

Vďaka patrí aj Vladkovi Porubiakovi, ktorý nás zobral do svojho klubu. Verím, že ich budeme len a len v dobrom reprezentovať.

Osobitne sa chcem poďakovať mojej bývalej študentke Karolíne Barényiovej za grafický návrh nášho loga.

Tím: kapitánka Slávka Mlynčeková, Anna Ogoreková, Lenka Smidová, Lucia Hanáková, Michaela Tomanová, Dagmar Hudecová, Monika Halúsková, Miriam Bolová, Eva Čuriková, Adriana Federičová, Zuzana Maníková.

PaedDr. Slávka Mlynčeková

Čo nové v porubskej Jednote dôchodcov?

Nuž je toho neúrekom, o čom treba dať vedieť všetkým naokolo. Dôležité je, že porubskí seniori nespia a neustále vyvíjajú nejaké aktivity.

Dňa 9. marca 2016 – Spoločne oslávili svoj SVIATOK MDŽ. Pravdaže nielen ženy, ale spolu s nami aj tie vzácnejšie polovičky. V programe nás najprv pozdravili naše najmenšie deťúrence z materskej školy. K sviatku nám poblahoželal pán starosta a každej prítomnej žene odovzdal ako pozdrav karafiát. Do programu sa zapojili aj naše členky, lebo nielen chlebom živý je človek.

Každoročne nás čaká BRIGÁDA na mieste posledného odpočinku. 28 členov vypratalo a vyčistilo toto miesto a okolie. Pravdaže, aj pamätník na Polčenom, na nižnom konci, ba aj okolie Športového areálu Mateja Staroňa.

28. apríla sa v Liptovskom Mikuláši konala OKRESNÁ PREHLIADKA spevokolov a tanečných skupín členov jednoty dôchodcov. Naša tanečná skupina Seniorka pod vedením Elenky Chovanovej bola veľmi úspešná a 1. miestom si vybojovali postup na krajské kolo do Kysuckého Nového mesta. Držíme im palce!

Po dlhej zime si treba trošku zregenerovať svoje staré telo a nechať ho na odborníčku Táňu Kozákovú. Jej schopnosti využilo 55 členov. Srdečné poďakovanie patrí nielen Táničke, ale aj obecnému zastupiteľstvu, ktoré nám túto akciu refinancovalo.

Finančnou podporou a predajom sme sa zapojili do DŇA NARCISOV a tak, dňa 15. apríla spolu s pani Máriou Janákovou pomohla touto šľachetnou akciou aj Hanka Šeďová.

ZÁJAZD DO JABLONKY využili naši členovia a tak sa mnohé záhrady a predzáhradky zaskvejú novými kvetmi a ozdobnými kríkmi.

Za krásny a dojímavý program ku DŇU MATIEK zorganizovaný a pripravený materskou školou a základnou školou vyslovujeme srdečné poďakovanie všetkým pani učiteľkám a vychovávateľkám, ktoré ho s láskou dňa 8. 5. 2016 pripravovali. Všetkým, ktorí sa pri organizovaní zúčastnili, želáme pevné zdravie a úspechy v práci. ĎAKUJEME!

• *Športový deň v Liptovskom Mikuláši*

Každoročne naša JEDNOTA SENIOROV organizuje STRETNUTIE hostí z iných jednôt v okrese Liptovský Mikuláš. Nuž aj toho roku sa zišlo 66 členov. Deň ako na objednávku využili družnou besedou, stretnutiu pri opekačke špekáčikov, slaninky konzumovaní ako, kto si čo priniesol. O kávičku, čaj a ostatné tekutiny sme sa postarali my ako hosťujúca organizácia. Stretli sa priatelia z Liptovského Mikuláša, Bobrovca, Dovalova, Liptovského Jána, Pavlovej Vsi, aby si spoločne popriali do ďalších rokov ešte veľa zdravia a radosti, aby sa naplnili slová „Aby žiaden človek nikdy nebol sám". Aby sme sa stretli aj o rok!

POĎAKOVANIE všetkých členov porubskej organizácie seniorov patrí porubskému ZML – URBÁRU za finančnú podporu 700 €. Úprimná srdečná vďaka Vám, priatelia! Vašu finančnú podporu určite využijeme pri organizovaní našich aktivít a celkovej činnosti, ktorá pokračuje úspešne ďalej.

Štrkolcová Ľudmila
JDS Z. Poruba

Senior, nehnevaj sa!

• *Trojčlenné súťažné družstvo DSS a ZpS zo Závažnej Poruby.*

Pod záštitou starostu Ing. Pavla Beťka sa uskutočnili vo štvrtok 9. júna 2016 na futbalovom štadióne v Závažnej Porube interesantné hry pod názvom Senior, nehnevaj sa! Organizátorom tohto celokrajského, relaxačno-športového podujatia sa stalo Centrum sociálnych služieb ANIMA v Liptovskom Mikuláši. Akcie sa zúčastnilo dvesto účastníkov z dvadsiatich piatich domovov sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja. Súťažili trojčlenné družstvá podľa olympijskej myšlienky: „Nie je dôležité zvíťaziť, ale zúčastniť sa!" Úroveň podujatia svojim vystúpením zvýšila tanečná skupina Ruty – Šuty zo Žiliny a spevácka skupina Senior z Liptovského Mikuláša. O medaily bojovalo aj družstvo DSS a ZpS zo Závažnej Poruby. Pod úspech vydarenej akcie sa podpísali: perfektné podmienky, dobré počasie, bezchybná organizácia, zaujímavé sprievodné aktivity a prajní sponzori. Poradie: 1. DSS Likavka, 2. DSS L. Hrádok, 3. DSS Žilina.

text i foto: -dm-

Poďakovanie šéfredaktorovi

Milý priateľ Dušan,

keby som mohol udeľovať ceny tak veľmi vysoké ocenenie by som prisúdil Tebe. Som rodinne cez Majeríkovcov spojený so Závažnou Porubou a zaujíma ma všetko, o čom píšeš. Myslím, že, takúto kroniku obce nemá hádam žiadna obec v regióne. Ja sa rovnako ako Ty v Závažnej Porube snažím o filmovú kroniku mesta Liptovský Hrádok na stránke www.tv.lhsity.sk, preto veľmi dobre viem, o čom hovorím. Rozvrstvenie príspevkov je prehľadné, posúva sa do všetkých sfér diania v obci a páči sa mi, že nie si ješitný a preberieš aj príspevky od iných autorov, tentoraz ma veľmi potešil príspevok o MUDr. Antolovej. Vzácna žena! Vďaka Ti za to, že môžem byť čitateľom krásnej a výstižnej kroniky ozajstnej „občianskej" obce, kroniky bez osobných politických názorov, teda takej, akou má kronika naozaj byť. Vážim si Tvoju prácu a verím, že história obce vďaka Tvojej kronike bude aj v ďalších storočiach stále živá. Lebo kronikári netvoria pre svoju slávu dnes, ale pre poznanie v budúcnosti. Pozdravujem Ťa, Tvoj obdivovateľ **Ľ. Patsch.**

Dar

Ďakujem, Bože,
za ten dar.
Ďakujem,
že si mi ho dal.

Ukladať lásku
do slova,
vypísať bolesť
zo seba.

Vyplakať,
očistiť,
vyliečiť
veršom
každú ranu.

Oživiť rýmom
otca, mamu,
uložiť nehou
do básne.

Zapísať slovom
zrod aj smrť-
nemohla by som
bez bázne.

Bez pokory
a viery v Teba,
v človeka
a samej v seba.

Nový deň

Odbíja noci
na veži.
Mestom sa stelie
ráno.

Prebuď sa,
vstávaj,
opäť ži.
Si zdravý,
či to je málo?

Keď môžeš kráčať,
vidieť,
počuť
a cítiť v sebe
srdce biť,
máš moc.
Máš deň,
aj šancu novú.
Buď rád,
že si,
že môžeš byť.

Veď čo by iní
za to dali.
Spomeň si na nich,
na chorých.
Nuž vstaň,
je ráno
a ty si zdravý.
Pozdrav sa slnku,
je čas žiť.

Katarína Devečková

Predišli nás do večnosti

Kto ťa poznal,
ten pozná našu bolesť,
ten vie, čo sme
v Tebe stratili.
V našom srdci žiješ večne
ďalej, spi sladko, veď sa
opäť stretneme.

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 17. decembra 2015 vo veku 83 rokov opustil náš drahý manžel, otec, starý a prastarý otec, švagor, ujo a strýko

Miloš Majerík

Posledná rozlúčka s naším drahým bola v sobotu 19. decembra 2015 o 14.00 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Manželka Darina, syn Milan s rodinou, syn Miroslav s rodinou a ostatná smútiaca rodina vyslovujú úprimné poďakovanie za prejavy sústrasti, kvetinové dary a účasť na poslednej rozlúčke.

\+ + +

Aj keď zhasla sviečka,
tvojho života,
neodišiel si, zostávaš
v srdciach blízkych.

S hlbokým zármutkom oznamujeme, že náš drahý syn, otec, starý otec, brat, švagor a strýko

Jozef Štepita

nás navždy opustil vo veku 65 rokov dňa 12. marca 2016. Posledná rozlúčka so zosnulým sa uskutočnila v utorok dňa 15. marca 2016 o 14.00. hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Smútiaca rodina ďakuje všetkým, čo prišli zosnulého vyprevadiť na poslednú cestu.

\+ + +

V Teba Pane som dúfala,
nebudem zahanbená na veky.

S hlbokým zármutkom oznamujeme, že nás dňa 12. marca 2016 vo veku nedožitých 94 rokov opustila naša milovaná matka, sestra, krstná mama, stryná a teta

Mária Pastuchová
rod. Kováčová

Rozlúčka s našou drahou zosnulou bola dňa 15. marca 2016 o 13.00 h v Dome smútku na starom cintoríne v Kežmarku. Syn Daniel a ostatná smútiaca rodina ďakujú všetkým, čo prišli zosnulú vyprevadiť na poslednú cestu.

\+ + +

Neplačte, že som odišla,
ten kľud a mier mi prajte,
len v srdci večnú pamiatku
si na mňa zachovajte.

V hlbokom zármutku oznamujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, že nás dňa 14. marca 2016 vo veku 80 rokov opustila naša drahá mamička, starká a babinka

Darina Majzlíková
rod. Staroňová

Posledná rozlúčka so zosnulou bola vo štvrtok 17. marca 2016 o 14.00 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Deti Danka, Ľudko, Miňko a Vladko s rodinami a ostatná smútiaca rodina vyslovujú slová poďakovania za všetky prejavy sústrasti, kvetinové dary i účasť na poslednej rozlúčke.

\+ + +

Bez Teba
slnko nám nesvieti,
veď slzy zatrú
aj krásu neba,
kam naše oči poohliadnu,
všade hľadajú len Teba.

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 19. marca 2016 v 53. roku života náhle opustila naša drahá manželka, mama, starká, sestra, švagriná a teta

Anna Veselovská
rod. Pirohová

Posledná rozlúčka so zosnulou bola v utorok 22. marca 2016 o 14.00 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Manžel Ján, deti Eva a Ján s rodinami, Vnúčatá Maťko a Miško, súrodenci s rodinami a ostatná smútiaca rodina ďakujú všetkým za prejavy sústrasti, kvetinové dary a účasť na poslednej rozlúčke.

\+ + +

Dohasli tie jej milé oči,
dopracovali jej zlaté ruky,
dotĺklo jej šľachetné srdce,
odišla tam, odkiaľ niet
návratu.

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 21. apríla 2016 vo veku 93 rokov opustila naša drahá mama, stará a prastará mama

Oľga Ševčíková
rod. Böhmerová

Posledná rozlúčka so zosnulou bola v sobotu 23. apríla 2016 o 14.30 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Syn Pavol s manželkou, vnúčatá Peter s manželkou, Dalibor s manželkou, Peter a Ivana, pravnúčatá Petra, Peter, Simonka a Lianka a ostatná smútiaca rodina vyslovujú slová vďaky za všetky prejavy sústrasti, kvetinové dary a účasť na poslednej rozlúčke.

Opúšťam všetko, čo
mi bolo drahé, rodinu
milovanú, krásu rodnej
zeme, svieže rána a
smutné tiché noci
a odchádzam tam,
kde všetci raz večný
pokoj mať budeme.

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 7. mája 2016 vo veku 88 rokov opustil náš drahý manžel, otec, starý otec, brat, krstný otec a ujo

Ján Jurečka

Posledná rozlúčka s naším drahým zosnulým bola v utorok 10. mája 2016 o 14.00 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Manželka Ľudmila, dcéra Danka s rodinou, dcéra Evka s rodinou, syn Ján s dcérou Zuzkou a ostatná smútiaca rodina vyslovujú úprimné poďakovanie za prejavy sústrasti, kvetinové dary a účasť na poslednej rozlúčke.

\+ + +

Lúčim sa s Vami moji
milí, ruky stisk už Vám
nemôžem dať.
Srdce mi dotĺklo, odišli
sily, lúčim sa s každým,
kto ma mal rád.

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 10. 5. 2016 v 61. roku svojho života opustil náš drahý syn, manžel, otec, starký, krstný otec, brat, švagor

Jaroslav Niňaj

Rozlúčka so zosnulým bola vo štvrtok dňa 12. 5. 2016 o 15.00 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Smútiaca mama, manželka, dcéra s manželom, syn, vnúčatá, sestra a brat s rodinami a švagriné s rodinami vyslovujú slová poďakovania za všetky prejavy sústrasti, kvetinové dary i účasť na poslednej rozlúčke.

\+ + +

Zhasli oči, ktoré nám boli
tak drahé, dotĺklo srdce,
ktoré sme mali tak radi,
stuhli ruky, ktoré pre nás
tak pilne pracovali.

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 25. mája 2016 v nedožitom 91. roku života opustila naša drahá manželka, mama, stará a prastará mama

Anna Beťková
rod. Kováčová

Posledná rozlúčka sa uskutočnila v piatok 27. mája 2016 o 14.30 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube. Manžel Peter, synovia Ján a Ladislav s rodinami a ostatná smútiaca rodina ďakujú všetkým, čo prišli drahú zosnulú vyprevadiť na poslednú cestu.

T A J N I Č K A (z histórie olympiád)

•	1	2	3	4	5	6	•	7	8	9	10	11	•	12	13	14	15	V.	16
17							18 19						20 21						
22		I.	VII.																
23			24 25					26 27						28 29					
30					31 32						33 34				35 36				
37						38 39							40 41						42
• •	43 47								45 46								47 48		
49				IV.						50 51				52 53					
54				55 56				57 58				59 60				61 62			
63							64 65						66 67						
68			69 70						71 72						73 74				75
76					VI.														
• •	77 78	–			79 80						81 82					83 84			
85						86 87						88 89					90 91		
92				93 94						95 96				97 98					
99									VIII.										
100								101 102					103 104				105 106		
107					108 109							110 111			112 113				114
• •	115 116	–				117 118					119 120					121 122			
123				124 125			126 127						128 129						
130			II.							III.									
131			132							133				134					

Duchovným otcom novodobej OLYMPIÁDY bol francúzky aristokrat **tajn. č.I.** • Po prvýkrát sa konala v roku 1986 v **tajn. č.II.**, na ktorej sa zúčastnilo 245 mužov zo 14 krajín. • Prvýkrát sa bežal **tajn. č.III.** • Roku 1924 bol dejiskom olympiády t**ajn. č.IV.** • Tu vzniklo olympijské heslo **tajn. č.V.** • („ rýchlejšie, vyššie, silnejšie"). • Na olympiáde v **tajn. č. VI.** roku 1932 bola prvýkrát zavedená automatická časomiera a **tajn.č. VII.** • Medaily sa taktiež po prvýkrát udeľovali na stupňoch víťazov a za zvuku štátnych hymien. • Olympiáda roku 1936 v **tajn. č .VIII.** sa vyznačovala prvým televíznym prenosom a olympíjsky oheň • doputoval ako prvý v dejinách z gréckej Olympie. • Londýnska olympiáda roku 1948 zaviedla významnú udalosť a to otváracíceremoniál. • Olympiáda roku 1968 sa vyznačovala riedkym vzduchom a skokom Bobyho Beamona keď prekonal o 55,28 cm svetový rekord, taktiež Dick Fosbury zaviedol prevratnú techniku v skoku do výšky - FLOP. • Do histórie sa neslávne zapísala olympiáda v Mníchove roku 1972 keď 11 členov izraelske olympij ske výpravy zavraždili palestinski teroristi. • S výnimkou dvoch vojnových období sa koná každé 4 roky. • Po olympiáde v Ríme 1960 sa prvýkrát konala paraolympiáda.

1 - cestovateľ prírodou
2 - elekt. náboj značka
3 - polomer označenie
4 - druh zakysaného mlieka
5 - Simona dom., i ozn. karty
6 - lietadlá
7 - požiarna ochrana
8 - ovanul
9 - miloval, hladkal
10 - orgán zraku
11 - ženské meno
12 - polyetylén znač.
13 - zlato po španielsky
14 - moderný spoloč. tanec
15 - město v Taliansku (F - 1)
16 - letopis
17 - rovná strecha
18 - polámaný les
19 - druh mačkovitej šelmy (Amerika, Afrika)
20 - regál
21 - meno čínskeho pohlavára
22 - rekomando zn.
23 - armádny pluk.
24 - Imrich maďarsky
25 - pokope
26 - pomenovanie ostrovov v Taliansku
27 - oblieka, odieva
28 - ovinie
29 - zemiaková baba porubsky
30 - 1496 rímsky
31 - odpor. spojka, ale
32 - rôsoly
33 - nádobka k vareniu čínskych jedál
34 - lízing angl.
35 - vracal, dávil česky
36 - hurhaj, buchot
37 - rana - úder, alebo kôstka česky
38 - poľovnícke trúbenie
39 - človek hovoriaci nezmysly
40 - chem. značky kyslíka, lantána a zlata
41 - pravý prítok Volgy i pasce
42 - obsah drahého kovu v minciach, rýdzosť mince
43 - prístroj na reguláciu el. prúdu meraním odporu
44 - aleba - ináč
45 - stromový lenivý tvor pohybujúci sa velmi pomaly
46 - druh zábavy mladých
47 - zvratné zámeno
48 - 4 trieda gymnázia
49 - armádna letka skr.
50 - čln na Rýne
51 - bývalý čsl. hokejista
52 - ohmatával
53 - narúbe, nakála
54 - lekársky skr.
55 - Ivan, Ružena, Tibor
56 - ujma i značka vozidiel
57 - olymp. skratka býv. Sovietskeho zvazu
58 - obdržali niečo
59 - hej spisov. i býv polit. strana
60 - súboj
61 - vlastná organizácia skr.
62 - medzinárodný jazyk
63 - Edka dom.
64 - príslušník keltskej spoloč. vrstvy, kňaz, veštec
65 - manželka Loskála - nár.
66 - príslušníci aziatskych národov
67 - tápal, motal sa
68 - meče - bez me.
69 - hodilo hnoj
70 - húžval si i rozširoval si napr. majetok
71 - zasnubuj sa - bez a básn.
72 - čistidlo na motory
73 - odieraj i ťažko pracuj
74 - trávnatý porast - step v tropic. i subtrop. podn. pásmach
75 - stranícka skupina ľudí
76 - tatko ináč
77 - starý angl. ...
78 - skonči nosenie
79 - opak tupej
80 - začiatok slova lokomotíva
81 - niva, trávnatá plocha
82 - ohraničený priestor
83 - straroždovský kráľ
84 - zápasišťe i stánok športový kultúrny
85 - rozmýšlal, hútal
86 - vták čiernej farby
87 - nahlúply člověk; i lama alpaka
88 - rozdáva
89 - hnev
90 - chem zn. francia
91 - husie citoslov.
92 - obaja
93 - kyvoce
94 - Anička
95 - Rote Sportinternationale medzi. šport. skratka
96 - bliakaj i vyrevúvaj
97 - reč nižšej spoloč. vrstvy
98 - triesočka
99 - odišli, zo stanice vlaku, vzdialili sa
100 - veľká rieka vo Venezuele
101 - pivovarnícky komponent - naklíčený jačmeň
102 - časť saka, košele
103 - vánok básn.
104 - starší ozn.
105 - telovýchovná jednota
106 - zvlečená hadia koža
107 - zbi
108 - omotal
109 - vojenská jednotka
110 - ŠPZ okr. Senica
111 - úpek od slnka
112 - orien. - mužské meno
113 - písmeno gr. abecedy
114 - nočný vták
115 - rieka v Nemecku
116 - Spojené štáty Americké
117 - sympton predchadz. záchvatu i zvlášna (neviditeľná) vrstva - okolo ľudského tela, vnímaná senzibilmy
118 - sušič vlasov
119 - zmeť z povrchu
120 - poumývaj
121 - ius primae noctis (právo prvej noci) - vyznač právo
122 - žreb
123 - jednofarebné -ý
124 - občianske fórum
125 - podmienková spojka
126 - paradaj. pretlak
127 - chem. zn. sodíka
128 - kolo
129 - kód Rumunska
130 - chem. zn. cínu
131 - citoslovce bolesti
132 - tkanina na vyšívanie
133 - africký slon
134 - mesto v Taliansku

v stĺpcoch:
v – 3. - pod tajn. č I. - nuže
v – 10. - pod ozn. tajn. č VIII. - dach - časť. domu
v – 19. - pod tajn. č V. - chem. zn. hliníka

v riadkoch:
v – 3. - za tajn. č.VII. - minúta, označ.
v - 12. - za tajn. č.VI. - znič ostrie
v - 16. - za tajn. č. VIII. - druh papagája
v - 21. - za tajn. Č. IV. - abvolt znač.

Pomôcky: Lambada, Levhart, Blil, Pecka, Druid, Reostat, Opála, Isar, UNI, Asola, Klmačil si.

Pozor: v krížovke nie sú dodržané dĺžne !

Znenie tajničky z minulého čísla 86: Láska by mala byť v živote človeka takou veľkou stavbou, že s ňou nebude nikdy hotový.

autor: Pavel Staroň

ŠPORT

Minirally Cup 2016 - Minirally Tatry 2016

Uplynulý víkend sa konal štvrtý pretek seriálu Minirally Cup 2016, ktorý organizoval MGP racing team na tratiach v okolí obcí Smrečany, Žiar a Veterná Poruba.

Pre pretekárov bola pripravená trať pozostávajúca zo štyroch meraných rýchlostných skúšok o celkovej dĺžke 29,6 km. Súťaže sa zúčastnilo 63 posádok, z toho 10 bolo zo susedného Poľska. Počas dňa sa vystriedal dážď so slnkom a nechýbali ani krúpy.

Cieľ súťaže dosiahlo 54 posádok, medzi ktorými nechýbali ani posádky domáceho MGP racing teamu.

Na štvrtom mieste absolútne a na treťom mieste v triede A4 sa umiestnili Igor Piatka - Milan Janov na Mitsubishi Lancer Evo 7. Na ôsmom mieste absolútne a na treťom mieste v triede B7 sa umiestnili Jozef Béreš – Zoltán Répás na Nissan 350Z. Na šestnástom mieste absolútne a na prvom mieste v triede Z6 sa umiestnili Martin Jurečka – Matej Beťko na BMW E30 M3. Po technických problémoch uvideli cieľ aj Peter Jurečka – Martin Devoša na Mitsubishi Lancer Evo 4, ktorí skončili na osemnástom mieste absolútne a šiestom mieste v triede A4.

• *Matej Beťko, Martin Jurečka a stupni víťazov - 1. miesto*

Podujatie sa vydarilo aj po organizačnej aj po pretekárskej stránke. Touto cestou chceme poďakovať všetkým, ktorí priložili ruku k dielu.

Najbližšie podujatie, ktoré čaká naše posádky, bude už o dva týždne v Dolnej Strehovej.

Ing. Martin Jurečka

Pigali sme guľky

Prípravy sa začali už skoro na jar. Najprv bolo treba odburiniť ihriská, ktoré predsa len po roku nepoužívania zarástli.

Keď zmizla burina, bolo treba ešte riadne prekopať, vyčistiť od kameňov, aby bol povrch hladký a nikto nemohol podať protest. Nakoniec utlačiť hlinu a dlho očakávaný 22. máj 2016 mohol prísť. A aj prišiel, sprevádzalo ho teplé a slnečné počasie ako na objednávku.

Na Staré ihrisko sa začali schádzať prví súťažiaci okolo deviatej, ale trúsili sa len tak po troške, až pred desiatou nastal ten pravý boom a Staré ihrisko sa zaplnilo bojachtivými súťažiacimi. Niektorí stískali v rukách vrecúška s vlastnými guľkami, iní sa spoliehali na zapožičanie guliek od usporiadateľov. Okolo desiatej boli všetci zaregistrovaní, rozdelení do skupín a môžeme začať.

Súťažilo sa v troch kategóriách: deti do osem rokov, deti do pätnásť rokov a dospelí. Na štyroch ihriskách prebiehali urputné boje, guľky sa kotúľali, no nie vždy presne tam, kam boli namierené. Boje v skupinách boli ukončené okolo obeda a už sa hlásili aj hladné žalúdky. Každý súťažiaci si mohol pochutiť na výbornom guláši, ktorý pre všetkých pripravili už tradične „starí páni".

Po dobrom obede nastal čas na semifinálové a finálové boje. Tu už platil K.O. systém, kto prehral, vypadol. Víťazmi sa však stali všetci, ktorí sa zúčastnili tohto originálneho podujatia, na ktorom panovala dobrá nálada a bojový zápal. Starší si zaspomínali na časy, keď ako deti pigali guľky do jamiek a súbojom, ale tiež hádkam nebolo konca-kraja. Mladšia generácia zasa videla na čom vyrastali ich rodičia, prípadne starí rodičia. Vďaka patrí aj sponzorom, ktorí venovali pekné ceny a nikto zo súťažiacich nešiel domov naprázdno.

VÝSLEDKY:

Deti do 8 rokov:
1. miesto Monika Haviarová
2. miesto Jakub Nemtušiak
3. miesto Markus Hladký

Deti do 15 rokov:
1. miesto Júlia Čurilová
2. miesto Kristínka Haviarová
3. miesto Marijana Chabenová

Dospelí:
1. miesto Peter Iľanovský
2. miesto Monika Haviarová
3. miesto Jana Čurilová

Viac na www.zavaznaporuba.sk

text RNDr. Daniela Lešťanová

Rokoval najvyšší orgán ŠK

Najvyšším orgánom ŠK je valné zhromaždenie klubu, ktoré riadi šesťčlenná správna rada. V piatok 1. apríla 2016 sa na chate Opalisko stretlo 20 delegátov zastupujúcich členov štyroch oddielov, aby zhodnotili rok 2015 a prijali plán práce pre rok 2016. Správa o činnosti konštatovala, že ŠK je dobre organizovaný a finančne stabilizovaný. Aktivitu vyvíjajú oddiely: futbalový, stolnotenisový, turistický a ZRTV (základná a rekreačná telesná výchova) VZ ŠK zaviazalo správnu radu, aby majetkoprávne vysporiadala všetky plochy, ktoré slúžia ako športoviská. Ďalej stanovili výšku poplatkov za prenájom, za užívanie telocvične a iných športových priestorov. Určilo výšku členských príspevkov (zostávajú nezmenené) a schválilo plán práce pre nasledujúce obdobie v oblasti: organizátorsko-radiacej, telovýchovno – športovej, zdravotníckej, údržby, investícií a ekonomickej činnosti. Na uvoľnené miesto člena správnej rady zvolili Janku Nemtušiakovú – Mikulášovú.

Žiaci zabojujú o majstra Liptova

Našim futbalistom U-15 starší žiaci zaslúžene prináleží veľká pochvala. V základnej časti súťaže ukázali snahu a prejavili bojovnosť v každom odohratom zápase. Právom im patrí v tabuľke 1. miesto. Zaistili si tak postup do nadstavbovej časti o majstra Liptova. Za chlapcov chceme poďakovať všetkým futbalovým fanúšikom za podporu.

text i foto: -jb-

◂ ***Horný rad zľava:*** *vedúci mužstva Jaroslav Mikuš, Matej Matejka, Jakub Antoška, Matúš Kubek, Martin Iľanovský, Juraj Mlynček, tréner Lukáš Kmošena, Cindy Hladká, Adam Križka, Sebastián Kuzma.*
Dolný rad zľava: *Mojmír Mikuš, Samuel Rolný, Jakub Matejka, Tomáš Matkuliak, Ivan Zlejší, Jakub Piatka, brankár Juraj Iľanovský. víťazstvá: 15, remízy: 3 prehry: 0. Počet strelených gólov: 108/25*

Závažná Poruba žila biatlonom

• *Dana Bartalská - Niňajová na štarte*

• *Ján Lupták v cieli*

SLOVENSKÝ ZVÄZ BIATLONU
BIATLON SLOVENSKO

Klub biatlonu Predajná v spolupráci so Závažnou Porubou usporiadal v nedeľu 15. mája 2016 v Závažnej Porube oblastné preteky v letnom biatlone. Dopoludnia súťažili dorastenci a dospelí, popoludní žiaci. Garantom podujatia boli Dana Niňajová – Bartalská a Milan Niňaj st. Počasie prialo, organizácia perfektná, technické zabezpečenie na vysokej úrovni. Atmosféru športového podujatia umocnil olympijský oheň, ktorý priniesli olympionici Matej Kazár a Marcela Paukovčeková. Ceny odovzdával starosta Závažnej Poruby Pavel Beťko a organizátori vydareného preteku. Viac (výsledky) na stránke Slovenského zväzu biatlonu.

• *Ceny odovzdával starosta P. Beťko*

Deň folklóru

Obec Závažná Poruba, Folklórna skupina Poludnica, OZ Naveky závažná a PEMMEVA – obchodno reštauračné služby spoločnými silami pripravili 11. júna 2016 Deň folklóru pod Poludnicou. Po sprievode nasledoval program na Chate Opalisko. Účinkovali: deti z MŠ, žiaci zo ZŠ MR, Folklórny súbor Mladí Lopušania (Poľsko), Spevácko – tanečná skupina z Bobrovca, Folklórny súbor Žito z Piešťan a domáca Poludnica. Hoci sem-tam porosilo, program sa vydaril a prítomní odchádzali bohatší o vzácny zážitok v lone nádhernej prírody.

text: -dm-, foto: Ing. J. Jambrich

• *Mladí Lopušnania (Poľsko)*

• *Starosta P. Beťko otvoril Deň folklóru pod Poludnicou*

• *Na tom našom dvore (deti MŠ)*

• *Porubská zábava v podaní Poludnice*

Cesta rozprávkovým lesom olympiáda a atrakcie

• *Kráľ a kráľovná*

•*Mimoni rozdávali darčeky*

Rodičia, učitelia a ŠK pripravili v nedeľu 5. júna 2016 pre našich najmenších Cestu rozprávkovým lesom, po ktorej nasledovala V. porubská olympiáda a sprievodné podujatia. Účastníci sa najskôr zaprezentovali a až potom sa vybrali na cestu. Čakalo ich deväť stanovíšť, kde si preverili svoje vedomosti, zasúťažili a poznávali nepoznané. Na deti čakali rôzne rozprávkové bytosti: tri prasiatka, strigy, kráľ a kráľovná, zbojníci, ale i Medveď a Máša... Na konci cesty Mimoni rozdávali darčeky každému, čo zdolal všetky úlohy. Nato nasledovala porubská olympiáda, predstavili sa policajti a hasiči. Okrem toho veľkánsky kotol chutného gulášu. Niet pochýb, že všetci, čo prišli si vychutnali príjemné dopoludnie, oddýchli si a spoločne strávili nedeľu. Nemožno nepoďakovať organizátorom a všetkým, čo ruku k vydarenému dielu priložili. Viac: **www.zavaznaporuba.sk**

• *V. porubská olympiáda*

Porubské noviny **vydáva Obec Závažná Poruba, redakcia Obecný úrad, Hlavná 135, č. tel.: 5547175.** *Šéfredaktor:* **Dr. Dušan Migaľa.** *Redakčná rada:* **Ing. Pavel Beťko, Ing. Vladimír Broska, Anna Mikulášová. Dr. Vlasta Šiarniková.** *Fotografie:* **Dr. Dušan Migaľa,** *ilustrácie:* **Dr. Vlasta Šiarniková.** *E-mail: obeczav@stonline.sk, www.zavaznaporuba.sk Tlač:* **Print Master, Lipt. Mikuláš. Vychádzajú každé tri mesiace. IČO vydavateľa: 00 315 915 . EV 3922/09, ISSN 1339-0287. Nepredajné**